

Handwritten marginal notes in the top left corner, including 'Sunt duplex mensura' and 'Repleta'.

Ans sic infinitū in duratōe. qz caret pncipio 2 fine duratōis...
nis. 2 in virtute. qm virtus eius nō est limitata. tñ fm se...
est finitissimū. qz suū esse est simplicissimū. 2 p eternitatem...
certificat tale esse pfectissimū cui nihil deest. ¶ Ad secun...
dū dōm est. q nō optz semp mensurā realiter distingui a...
mensurato. qz mēsuramus aliqñ corā q̄ritatem per pres...
ipsius eius dē q̄ritatis. nō tñ corā q̄ritas est alia ab ea q̄...
ritate que est petū simul sumptarū. 2 ideo sufficit q mēsu...
ra a mensurato fm rōnem distinguat. Nā distinctio rōs...
nis sufficit ad hoc q aliqd accipiatur vt notius 2 ignoti...
ve certificans 2 certificatum. ¶ Et ad pfirmationez...
dicenduz est. q verū est q suba diuina nō habeat aliquaz...
q̄ritatē dimensiuā q est corpoz q̄ritas. habet tñ maximā...
sue virtutis q̄ritatez. que sic se 2 tmet vt nūquā aliqd sul...
extra seipsam excedat vel excedat. et hec indeficientia sui...
flans infra seipsam mensurā hz que vocat eternitas. Ad...
terciū dōm. q nullū indiuisibile p̄ mensurare multa inq̄s...
tum h̄mōi. nisi q̄ q̄ritatōem. sed tñ bene p̄ esse mensura...
adequata vnus. qz est tñ vnū eternū simplr. 2 licz sub se...
p̄tineat omnia euiterna 2 tpalia. hoc est tñ inq̄rum p̄ueni...
unt in hoc q vt rōz fluit. 2 causat ab ipso eterno. 2 sic p̄t...
net ipā fm q̄ capiūtur p̄ morū. ¶ Ad quartū dōm est q...
duplices sunt mensure duratōnū. quedā sunt vnus vnus ge...
neris siue rōnis. Alie sunt mensure diuersoz generū siue...
diuersaz rōnū. Per hoc dōm est ad argumentuz. q licet...
impossibile sit mensuras vnus generis siue rōnis esse si...
mul. nō tñ impossibile est mensuras diuersarū rōnū esse si...
mul. nō sic est q eternitas. euiternitas. 2 tps sunt diuers...
se mensure. habentes tñ subordinarōem. ¶ Sed dices...
omniū motū est vna mensura. igit omniū habentuz esse...
erit vna mensura. Ad hoc dōm p̄ interemptōem p̄sequē...
tie. qz esse omniū nō sunt vnus vnus generis quēadmodū mo...
tus. omnes em̄ motus locales qui p se p̄prie tpe mensuran...
tur sunt vnus generis. Sed ec̄ genere distinguitur. vnū...
em̄ esse simplr increatū. alterū creatū indeficiens. 2 alte...
rum genitū. ¶ Et ad pfirmatōem dōm est. q aliqd d̄z totū...
simul duplr. Vno mō fm esse tñ. qz nō hz successiōem...
in pmanencia essendi. 2 sic euss est totū simul sicut eternuz...
Alto mō aliqd est totū simul. qz non hz successiōem nec in...
essendo nec in operādo. 2 sic eternitas est tota simul. 2 nō...
eūū. qz in euiterno succedūt sibi opatōes mutuo. q̄bus nō...
sit successiō in esse sicut in tpalibz.

Nonum dubium est

An sit vnū eūū. sicut est vnū tēpus. ¶ Et arguit q non...
qm tot sunt eūā quoz sunt euiterna. g. Ans pbat. qz tem...
pus ex hoc est vnū. qz est in motu p̄mi mobilis q̄ est cā...
alioz motūū. sed p̄mū eūū nō est cā alioz euiternozum. g...
nō est tñ vnū eūū. ¶ Solo q sic. Nā sicut tps est in p̄mo...
omniū tpalū. scz in motu p̄mi mobilis subiectiue. 2 est in...
alijs tanq̄ in mensura extrinseca. 2 nō multiplicat̄ ad...
multiplicatōez aliozū. sic etiā eūū est in p̄mo euiterno sub...
iectiue. 2 conuenit alijs solum sicut mensura extrinseca...
qre nō multiplicat̄ ad multiplicatōem euiternoz. ¶ Ad...
obiectū in oppositū dōm est. q maior est falsa. qm ex hoc p̄...
mus motus nō hz in se tps subiectiue. qz est cā alioz. sed...
qz simplicissimū est. 2 ideo sufficit q p̄mū eūū sit simpliciss...
mū ad hoc q sit mensura alioz.

Decimum dubium est.

Handwritten marginal notes on the left side, including 'Sunt duplex mensura' and 'Repleta'.

An sit idem nūc eternitatis. euiternitatis. 2 tps. ¶ Et...
videt q sic. qz d̄r Boetius. sicut nunc fluens facit tps. ita...
nūc stans 2 pmanens facit eternitatē. sed idē subiecto est...
nunc stans 2 fluens. g. ¶ Solo. q nō. nam sicut ille tres...
mensure ab inuicē sunt distincte. ita nūc ipsaz ab inuicē...
distinguitur. qz sicut se hz nūc tps ad tps 2 est idem cus...
co. sic nūc euiternitatis est idēz cū ea. 2 nūc eternitatis idēz...
cū ipsa eternitate. Sicut nūc fluens causat tps. sic nūc sem...
per stans eodē modo se habens causat eternitatē. 2 nunc...
mediū mō se habens euiternitatē. Unde sciendū q licet...
nūc eternitatis 2 eternitas idē sint fm rem. differit tñ p̄...
rōnem. qz d̄r nūc inq̄rum assistit ipsi eterno. sicut nūc in tē...
pore ipsi mobili. sed d̄r eternitas p̄ negatiōem terminū...
vt plus dicit̄ esse. ¶ Ad obiectū in oppositū dōm est. q...
nūc eternitatis 2 nūc tps 2 nūc euiternitatis nō solū d̄r...
ferūt. qz vnū est stans. 2 aliud est fluens. sed qz sunt p̄nci...
pia mensuradū diuersaz rōnū. 2 ideo si nūc stans 2 nūc...
pparent ad eandē mensurā. nō differūt realiter. sed bñ si...
pparentur ad diuersas mensuras.

Undecimū dubium est

Quo p̄ba que p̄significat d̄m as tēpoz dicantur de tpe...
eūo 2 eternitate. ¶ Solo. q d̄m tēpoz que p̄ueniūt eter...
no 2 euiterno notat̄ indeficientiā duratōis. vt cū d̄r deus...
fuit. nō est sensus q̄ aliquid p̄terijt in ipso. sed cū duo sine...
in rōne p̄terijt. scz p̄teritū 2 existentia. in p̄teritū id qd nō...
bilitatis est debet attribui deo. 2 id qd ignobilitatis debz...
remoueri fm p̄ba Damasceni dicentis. q̄ optima quez...
deo imponēda sunt. ¶ Tñ cū d̄r. deus fuit. notat̄ existentia...
indeficiens fm p̄teritū sine p̄teritōe. Sic etiā de p̄mū d̄cē...
dū est q̄ hz duo. scz subam ipsam nūc 2 fluxū fm quez est...
numerabilitas in p̄teritū. 2 cū d̄r de deo notat̄ nisi p̄mū...
Silliter cū d̄r deus erit notant̄ duo in futuro. scz p̄tentio...
esse vltra p̄sens nunc. 2 hoc est nobilitatis. vnde fm hoc...
d̄r de deo. 2 expectatio entis in potentia qd non est actu. 2...
hoc est infirmitatis. 2 p̄mū h̄ nō d̄r de deo. 2 ille videt̄ ee sen...
sus augustini dicentis q nō notat̄ tpales motus sed solū...
lam substantiam.

¶ Finis quartus p̄physicoz

Transmutat̄ au

tem transmutat̄ omne Aliud q̄...
dem fm acciōs. vt cur dicim⁹...
musicū ambulare. qm̄ cui accē...
dit musicū esse. hoc q̄dem am...
bulat. hoc autē in quo aliquid h̄mōi est muta...
ri 2 simplr d̄r mutari. vt quecūqz dicuntur fm...
pres. sanatur em̄ corp⁹. qz oculus aut thorax...
hec aut partes totius corp⁹ sunt. Est autē etiā...
aliqd qd negz fm acciōs mouet. negz i eo q̄ ali...
quid ipsius. sed in eo q̄ ipm mouetur p̄mū. Et...
hoc est fm seipsū mobile. fm autē aliū motus...
et aliū alterū est. vt alterabile 2 alterationis sa...
nabile. 2 calefactibile alterum.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including 'Contra omne transmutat̄ nō transmutat̄'.

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, including 'Distinguitur' and 'Distinguitur'.

ones motus sunt. Albedo autem et passio est. Erit enim in motu mutatio. et fortassis non est albedo motus. sed albedo

Suppositio

¶ Hic phis soluit vna qstione qd pte oriri ex pdictis. et sup ponit duo. Primo qd sic motus. qd paruit in tercio huius. Secundo qd spes subales in qis sunt mutaciones generationu. et passiones qst qstitates in quas alterant q alterant. et lo tus in que mouet id qd mouet localiter. sunt imobilia im mobilitate negarie dca. ita q nullo pnt moueri p se. sz p accis solū. et qui dr talia moueri nō est loquendū cū eo in phisicis. qz ipse negat pncipia motus que sunt diuersa mobilia esse ab his in q est motus. et talia sunt scia et color. et oia talia ad q est motus. Est igit qstio. an hmoi passioes et passibiles qstares sunt motus sicut albedo. q est passio corpoz albor. Et huius dubitatiois rō est. qz tales qstitates quali cōtinue variant in copibz in qbz est actio et passio. sicut sunt corpa physica inferiora. Sed iste sic arguēs nescit ut q subiectū est qd transmutat. et ex mutacione subiecti psequit variatio talū passionū et formarū. Si enī diceret qualitas talis mutatio. tunc oporteret dicere q mutatio esset in mutacione. qz mutatio aliquid est in albedine vel aliā passionē. et ideo dr phis q albedo fortassis nō est motus alteratiois sed albedo. Et dr phis fortassis. qz nō dū p haurit motū nō ē in suo termino. sz i sexto huius patebit.

¶ Est autem et in illis et qd est fm accis. et qd est fm pte. et fm aliud. et qd pmo est et nō fm aliud ut id qd fit albū in id qd intelligit mutat fm acidēs. Colori enim accidit intelligi. in colore autem qz ps albū coloris est. et in europā qz ps euro/pe archene sunt. in albū autem colore p se. Quō q/ de igit p se mouet. et quō fm accis. et quō fm aliud aliqd. et quō ipm p mū in mouēti et in eo qd mouet manifestū est. et qz motus nō in spē. sz in eo qd mouet et mobili fm actū sit

¶ Ista est tercia ps huius capli. in q phis ponit diuisiones motus in p se et p accis ex pte termini ad que dicitur. qz motus ex pte termini ad que distinguit tripl. Primo dicit moueri aliqd ad id qd est oino p accis se hns ad motum ut si dicamus album moueri in id qd intelligit. eo q acci dit albedine intelligi et hoc est pure p accis. qz intelligibilis ut hmoi nō est terminus motus. sed potius a materia et motu separaf p intellectuz. Secundo modo dr moueri in aliqd fm pte. ut in colore. qz mouet in albedine q est ps subiecti/ua coloris. et hoc modo in loci mutacione dr aliqs moueri in europā. qz mouet ad athenas. q sunt pres eius. et aliqs dr moueri in hyspaniā qz mouet in ppostellā. q est ps hyspanie. et mouet in germaniā. qz mouet in coloniaz. q est ps germanie. Tercio dr aliqd moueri p se in aliqd. sicut qm mouet in albū vel nigrū. Et sic patet ex pdictis manifeste quō qd aliqd p se mouet. et quō qd fm accis. et quō fm aliud siue grā pris. et qliter ipm p mū qd essentiale est et in mouēte. et in eo qd mouet. Et manifestū est qz motus sicut i subiecto nō est in spē ad quā est motus. qz sic illa. sz est sit in subiecto in eo qd mouet. et hoc est eē motū ut i subiecto imobili. qd fm actū sit. qz actus mobilis in qmū mobili est motus. ut in tercio huius declaratum est

Secundū quē igit accis mutatio dimittat. In oibz enim est et sp et oim. qz pō nō fm accis ē. nō

in oibz ē. sz in p rarijs et medijs et in p rardictōe Huius autem fides ex inductōe est. ex medio autē mutat. vti enim ipso sicut qd ē p rariū ad vtrū qz Est enim quādam mediū vltima. vñ et hoc ad illa et illa ad h quādam dicunt p raria. et forte media. grauis ad vltimā. subtilis ad extrema. et fuscū albū ad nigrū. et nigrū ad album

¶ Hic phis ostēdit de quo sit agēdū dices. qz motus siue mutatio q vel q est fm accis dimittendū ē vel dimittēda ē. qz est in oibz gñibz et est sp. eo q infinitas hz cās et p rariue est. qz vna eaz scz mutacionū terminaf ad aliā. qui enī factus est albū. factus est silis alieui et distitit alieui. et forte distitit tēijs mutacionibz. qz mutatio p accis multis modis fit et nō ad artē redigibilis. Illa pō q nō est fm accis ita est p se et nō est in oibz generibz nec in oibz spēbz generū. sed est in p rarijs tñ. et in medijs p rarijs. et in p rardictōe et hmoi fides et p batio est ex inductōe motū. qz generatio corruptio. alteratio. et alie mutaciones hoc modo hnt fieri Id enim qd mutat id qd mouet ex medio. mutat ipm ex eo sicut ex p rario. qz medium p rarioz nō est sicut subiecta natura. sed potius sicut id qd habitualiter habz aliqd de vtroqz p rario. et ideo mutat ex ipso vti ipso sicut p rario ad vtrūqz. qd mediū est quādam vltima et extrema p h qz pncipat aliqd de vtroqz. et ideo extrema p raria ad mediu. et ipm p rariū ad extrema dicit p raria. sicut vox media dr grauis si p raret voci acute. et si p raret voci graui dr acuta. Sicut fuscū dr albū qm p rariū ad nigrū. et idem dr nigrū qm p rariū ad album

Verus tripliciter ex parte mouētis mobilis et termini ad que motus sit puenienter ab Arestotele diuisus

¶ Et videt pmo q nō. qz nō est aliqd motus fm ptem. qm oē qd est. aut est p se. aut p accis. cū ens sufficiēter diuidat in subam et accis. qz ois motus aut est p se aut p accis. qz tot sunt spēbz motus qz sunt spēbz entis. qz sequit q nullus sit motus fm ptem. Cōfirmat autoritate phi. viij. phisicorū diuidētis motū in motū p se. et in motū p accis. Secūdo sic. ois motus puenit mobili p accis. qz male dr q aliqd mouet p se pmo. Cōfirmat autoritate phi. viij. phisicorū dices. qz qd mouet. mouet ab alio ¶ Tercio sic. qd mouet fm alterū mouet fm pte. qz moueri fm alterū est moueri fm pte. sed oīne qd mouet. mouet fm alterū. qz mouetur fm ipm mouēs qd est eā motus. et mouet ratione forme. et oē mobile mouet rōne materie. et sic nullus motus p se. et p pns male est ab Aresto. diuisus ¶ Pro intellectu istius qstiois ponit duo dicitur. qz maior pmi ē ista

Motus est actio mouētis et passio mobilis ¶ Huius pte est fm se fluxus quādam intermedius de termino a quo qui abijcit in terminū ad quez qui acqrit ¶ Conclō Igitur tripl ex pte mouētis mobilis et termini a d que motus puenit ter est ab arestotele diuisus

¶ Major ps. qz motus actio et passio materialit idem noiant quō loquitur phis de eis tercio phisicorū. dr enī ibi q motus est actio mouētis et passio mobilis. definit accōz sic. Actio est motus huius ab hoc. Et passio sic. qz sit motus huius in hoc. et quū ibi motus in recto de accōz et passione pdicta

et mouet ipm subiectum

¶ Hic motus dicitur tripl ex pte huius ad que

20

30

Marginal notes on the right side of the page, including a large initial 'P' and various smaller annotations.

q̄ nō est mor? s̄ solū mutatio. igit̄ corruptio nō ē mor? Qm̄ aut̄ motus mutatio quedā est. mutatiōes at̄ tres sunt dicte. Nam at̄ que sunt fm̄ generatiōem et corruptiōez nō sūt mor? Ne at̄ sunt fm̄ p̄radictiōem. necesse ē ex subiecto in subiectuz mutatiōem motū esse solū. subiecta aut̄ p̄raria aut̄ media. et p̄riuatōi opponit̄ p̄rariū z monstra f̄ affirmatiōe nudū et albū et nigrū

Nic̄ p̄hs. ex p̄missis infert̄. q̄ cū motus sit q̄dā spēs mutatiōis et nō sunt nisi tres spēs mutatiōis. quāz due s̄z ḡnatio et corruptio nō sunt mor? q̄z sunt fm̄ p̄radictiōem q̄ nō h̄z mediū p̄ q̄d sit motus. q̄ relinquit̄ q̄ mutatio illa q̄ est de subiecto in subiectū sit motus tm̄. q̄ est de affirmatiue f̄cato in id q̄d oppositū est illi affirmatiue f̄catū Duo eī affirmatiue f̄cata opposita sunt duobz modis. s̄ fm̄ oppositū p̄riā et fm̄ oppositū p̄riuatū. z iō cū dicim̄ motū esse de subiecto in subiectū sumim̄ subiectum in cōi. p̄ p̄rariis z oppositis fm̄ p̄riuatōem z habitum z vocat̄ vtrūq̄z illoz p̄rarium in cōi. z iō subiecta dicim̄ p̄raria et media inter p̄raria q̄ p̄p̄ata extremis p̄raria sunt. P̄riuatō em̄ in cōi ponit̄ p̄ p̄rario. q̄z affirmatiue inōstrari p̄r. vt nudū albū et nigrū. q̄z sicut nuduz ad vestrū p̄riuatō est affirmatiue designata. et cecū ad vidēs. ita p̄riuatō albi est nigrum

Vtrū tācū tres sint spēs mutatiōis p̄ se. s̄ ḡnatio corruptio z mor? dicit̄ p̄p̄ie. Et arguit̄ p̄mo q̄ sunt tm̄ due spēs mutatiōis q̄z solū ḡnatio et corruptio dicūt mutatiōem. S̄cdo motus est gen̄ mutatiōis. vtz in p̄ostp̄dicamētis. igit̄ nō est spēs eiusdē. T̄rtio s̄z plures spēs motus q̄ iam noīare sunt. q̄z creatio annihilatio et trāsubstantiatio. igit̄ Quarto nulla est mutatio a termino negato ad terminū affirmatū nec ecōtra. q̄z inter p̄riuatue opposita solū est mutatio. negatio aut̄ opponit̄ affirmatōi p̄radictorie. Pro intellectu istū q̄stionis ponunt̄ duo discursus quozū maior p̄mi est ista.

Termini mutatiōis cōbinant̄ quatuoz modis. V̄noz. Ex ambobz terminis negatiuis. nō sumit̄ aliqua spēs. mutatiōis. Cōclusio Igit̄ tur q̄uis q̄tuoz mōs cōbinent̄ termini mutatiōis sumi tm̄ p̄tigit̄ dūtaxat ex eis t̄s spēs mutatiōis

Maior est p̄hi in textu dicētis. q̄ termini mutatiōis s̄z in quadruplici p̄binatiōe q̄m̄ aut̄ mutatiō est de subiecto in subiectū. hoc est de termino affirmatiue designato ad terminū affirmatiue designatū. aut̄ de nō subiecto in subiectū aut̄ ecōtra. aut̄ de nō subiecto in nō subiectū. V̄noz probat̄ quia sicut in actu rōnis ex puris negatiuis nō fit bon? s̄ylls. ita in actu nature ex ambobz terminis negatis nō sumit̄ aliq̄ spēs mutatiōis. Cōclusio p̄z q̄a mutatio solū p̄t̄ intelligi fieri q̄tuoz mōis. s̄z vltimus modus nō est mutatio quo mutatiōem fieri intelligim̄ de nō subiecto in nō subiectū. igit̄ erūt tm̄ tres. Ans̄ p̄bat̄ q̄z oīs mutatio naturalis est inter opposita v̄ p̄raria v̄ p̄radictoria. s̄z due negatiōes nō opponunt̄ inter se nec p̄rarie nec p̄radictorie. q̄z necessariū est vnū extremo ruz esse eis. Maior scōi discursus

Dis motus p̄p̄ie dictus. est de vno p̄rario in aliud trāsiens successiuus. V̄noz Genera

tio et corruptio subales sunt de nō esse in esse vel de eē in nō eē mutatiōes simplices. Cōclusio Igit̄ ḡnatio z corruptio nō sūt mor? p̄p̄e dicit̄ Maior p̄z p̄ aut̄cēnā dicētē q̄ motus est p̄tinū exitus de poīa ad actū nō subito. Et in h̄ distinguat̄ a mutatiōe q̄ est instāanea. s̄ a ḡnatiōe et corruptiōe. V̄noz p̄z p̄ definitiōem v̄triusq̄z. q̄z ḡnatio ē p̄gressio a nō eē actuali ad eē actuale. vtz i ḡnatiōe rex naturalis. z corruptiō ē p̄gressio ab eē actuali ad nō eē actuale. Et q̄z forma subal nō suscipit̄ int̄fōez z remissiōem. igit̄ ḡnatio z corruptio sunt mutatiōes simplices et nō exitus successiuus de poīa ad actū. z h̄ loquēdo de ḡnatiōe z corruptiōe fm̄ se. Nā fm̄ q̄ imixte sunt alteratiōibz p̄uis dicunt̄ habere successiōem. nō tm̄ intelligēdo q̄ nature ḡnatiōis z corruptiōis sunt successiue. s̄z q̄z sequūt̄ z p̄comitant̄ successiue generatiōem z corruptiōem nō solū facit̄ ḡnatiōem s̄z alteratiōem ita q̄ alteratio sit q̄si via inter generatiōez z corruptiōem ordinata. Cōclusio p̄z p̄p̄ hm̄ in textu

Ad obiecta i opposituz

Ad p̄mū dōm est. q̄ dupl̄t̄ accipit̄ mutatio. vno p̄p̄e. et sic ip̄i sunt solū due spēs. s̄ ḡnatio z corruptio. Alio accipit̄ mutatio generaliter. vt est nomē cōe ad mutatiōem z ad motū. p̄p̄e dicit̄. z sic sunt tres spēs motus. z iō est hic regula topica de p̄po q̄d est cōe ad definitiōem et ad p̄p̄i p̄p̄e dicit̄. z sic vna spēs q̄z nō h̄z nomen sp̄ale ip̄ositiū seruat̄ nomē generis. Ad scōm dōm ē q̄ dupl̄t̄ accipit̄ mor? vno i ḡnatiōe p̄ q̄cūq̄z mutatiōe tā successiua q̄ instāanea. z h̄ mō capit̄ in postp̄dicamētis. z h̄ mō generatio z corruptio s̄z mor?. Alio capit̄ motus p̄p̄e solū p̄ mutatiōe successiua. z illo mō mor? sp̄ requirit̄ aliq̄d subiectū q̄d sit ens p̄pletū in actu q̄d manet sub v̄roz fm̄ioz. q̄d inuit̄ i text. cū d̄. dico at̄ subiectū ex affirmatiōe mōstratū z h̄ mō capit̄ h̄ mor?. Sic mutatiōes instāane nō s̄z motus. vñ etiā p̄z. q̄ aliter accipit̄ h̄ subiectū q̄ in p̄mo z scōdō h̄. Nā ibi capit̄ p̄ oī illo q̄d p̄t̄ stare sub forma subali siue accēntali. z sic materia p̄t̄ dici subiectū hic at̄ accipit̄ solū p̄ entei actu p̄pleto z subali. z sic materia p̄ma dici nō p̄t̄ subiectū. Ad t̄rtiū dōm ē q̄ dupl̄ces sunt mutatiōes q̄dā s̄z naturales z p̄hic. z de talibz mutatiōibz loquit̄ h̄ ar̄. z nō inuenit̄ aliq̄ mutatiōe talquin p̄phendat̄ sub aliq̄ p̄dictioz mōz mutatiōis. Alie sunt mutatiōes excedētes facultatē nature et naturalia agētia q̄ vocant̄ mutatiōes cōi note et nō p̄rio. z tales nō oīz h̄ cōphendit̄ sub ista diuisione. z h̄mōi sunt mutatiōes p̄dcē. q̄z creatio est. p̄ductio toti? entis de nihilo. s̄z oīs actio naturalis fit ex aliq̄ p̄supposito. igit̄ nō p̄t̄ dici. q̄ creatio sit mutatiō naturalis. Nec annihilatio fit fm̄ naturalē modū q̄z i mutatiōe naturali manet materia in corrupta. in annihilatiōe aut̄ nihil manet. igit̄ ip̄a non est trāsmutatio naturalis. Et iā trāsubstantiatio excedit̄ facultatē nature q̄z tota suba nō mutat̄ in totā subam nisi p̄ autorē nature. S̄z diceret̄. illūtiatio ē motus naturalis. z tm̄ nō p̄phendit̄ sub aliq̄ istaz sp̄ez mutatiōis. Non sub duobz p̄mis sp̄ebz. quia est de subiecto in subiectum. Nec sub vltima. quia est subitanea. Ad hoc dicit̄ est. q̄ prim̄ comprehenditur sub motu p̄p̄ie dicto. z p̄rim̄ sub generatione et corruptione. in q̄tum em̄ est instāanea sub generatione p̄phendit̄ in q̄tm̄ est de subiecto in subiectū. p̄phendit̄ sub motu p̄p̄ie dō. et sic red̄ ducit̄ fm̄ q̄d ad primā spēm motus. q̄z est generatiō fm̄ q̄d. et red̄ ducit̄ ad t̄rtiā spēm mor? simpliciter. z hoc f̄

Handwritten note in left margin: p̄p̄e accipit̄ mutatiōem...

Handwritten note in left margin: p̄p̄e...

Handwritten note in left margin: p̄p̄e...

Handwritten note in left margin: p̄p̄e...

Handwritten note in left margin: p̄p̄e...

Partial view of the right page with handwritten notes and text fragments.

rigore phi. qz talis mutatio est de subiecto in subiectu
Nec ois talis est successiuus. s; aliquis successiuus? z ali/
 quis instantaneus. z ideo no potest ad intentione phi i s
 rectu motus vlt distingui a generatione et corruptioe.
 qz scz motus est successiuus? exitus mobilis de potentia
 ad actum. sed ex eo q motus est de subiecto in subiectu s;
 generatio z corruptio s; de no subiecto i subiectu z ecō
 tra corruptio. **A**ur dōm est q illuminatio ex psequenti
 est mutatio. qz psequit motu locale illuminans. z iō si ac
 cipiat illuminatio fm se sine ordine ad motu locale quez
 psequit dicit q pnie no fit mutatio. s; qdā diffusio lu/
 minis in corpus illumiabile. s; in diaphonū **A**d qz
 rum dōm est. q duplex est negatio. qdā est extra genus
 hoc est extra subiectu. z sic negatio opponit affirmatiōe
 p tradicōe. **A**lia est negatio in genere physico. hoc est
 in subiecto. et talis est priuatiua. qz priuatiua est negatio
 in subiecto apto nato. et eo mō due mutatiōes sunt in f
 terminū affirmatiū et negatiū. **U**nde pz. q creatio no est
 mutatio natural. qz ipa ē in terminis p tradicōis simplr.

Incidunt dubia quoz

pmū est. quare phs de mutatiōem fieri de subiecto i sub
 iectu z no de forma in formā. cū tū mutatio fit de forma
 in formā cuius subiectu idem manet **S**o ad innuen
 dū q mutatio no fit de forma in formā abstractiue acces
 pra. s; de forma p creatiue in formā. **I**nter formas em cō/
 trarias est motus aut mutatio fm esse qd hnt in subiec
 to. subiectu ei d; moueri de vno oppositoz ad reliquiū si
 ue in alrepx. igit grā formaz d; motus esse de subiecto in
 subiectum. aut de subiecto in no subiectu aut ecōtra.

Secūndum dubium est.

An sola mutatio que est de subiecto in subiectu sit mo/
 tus. **E**t videt primo q no. **N**ā nulla ē mutatio de sub
 iecto in subiectu. qz ois mutatio ē de opposito in opposi
 tum. s; subiectum et subiectu no hnt oppōem ad iuicem
 igit zc. **S**cdo sic. sicut se habet subiectu ad subiectum
 ita no subiectu ad no subiectu. **E**t si fit motus de subiecto i
 subiectu etiā erit motus de no subiecto in no subiectum
 et pnis no sola mutatio de subiecto in subiectu est mo/
 tus **S**o q sic. qz motus pnie dicitur est aliqua muta
 tio. qz in tali motu fit aliqd post aliud et no est mutatio
 de subiecto in no subiectu nec ecōtra mutatio de subiec
 to in no subiectu. et cū no sint nisi tres spēs mutatiōis.
 igit sola mutatio q est de subiecto in subiectu est motus.

Ad obiecta in oppositu **A**d pmū dōm est. q argu/
 mentū pbat q mutatio no ē de qlibet subiecto in qdlibz
 subiectu. s; tū no pbat quin sit de subiecto in subiectum
 q sic se hnt q sunt p traria **A**d scdm dōm est. q quis
 no subiectu et no subiectu pueniāt in negatiōe. sicut duo
 subiecta in affirmatiōe. **D**issile tū est in hoc q no subiec
 ta dicitur duas negatiōes q no opponit. subiecta vero di
 cunt formas positivas in quibz p eē oppō. ideo in ipsis
 potest fieri motus.

Tertium dubium est.

An gñatio z corruptio sint motus? **E**t videt pmo q sic. qz
 gñatio ē entis in poña in qm hmoi. **N**ā est actus gñabil
 in qm generabile est. igit gñatio est motus. **S**cdo sic
 ois mutatio successiua est motus. gñatio est mutatio suc
 cessiua. qm vbi cūq; est prius et posterius? ibi est successio.

in gñatiōe est prius et posterius. qz in oi gñatiōe ē eē poss
 no eē. **E**t in gñatiōe est successio. et p pnis erit ibi mutatio
 tpalis **T**ercio in oi gñatiōe substāiali acqrit vna for/
 ma in materia post alia. aut q ille forme i eodē instāti s;
 in materia. aut i diuersis. **N**o pmū. qz tūc seqret q idē
 sil estz duo entia. qm sil hz duas formas substāiales qz
 qlibet dat esse pfectu z substāiale. **N**o in diuersis instā
 tiu. qz tūc ibi eēt tps mediū z p pnis mēsuret tpe z erit
 mutatio successiua. z cū eadē sit rō de gñatiōe et corrupri
 one. qz sil fuit. z gñatio vni? est corruptio alteri. seqrit
 q corruptio sit motus **C**ōfirmat alteratio vocat gñatio
 octauo huius z ecōtra. s; alteratio est motus pnie dicit?
 igit gñatio ē motus? pnie dicit? **S**o q no. qm no ens
 nomouet illud qd gñat ē no ens. igit no mouet. **M**aior
 puz duab; de causis. qz vna est. qz no p tale no ens mo/
 tu subici sicut mobile. **S**cda est. qz no ē in loco. **E**t hui
 us cā est. qz motu no p subici tale non ens. qz si motu
 subijceret sicut dicunt **A**uicenna et auerrois. oportet q
 aut subijceret motu grā materie in qm suba qdā ē. aut
 grā puatiōis q est in ipsa. **N**o pmū. qz ois motus pni/
 nuus est diuisibilis. z sic oz habere mediū et extrema itet
 materiā at z formā nihil est mediū. et ideo nullus p esse
 motus? vni? ad alterā. **N**o scdm. qz puatio vel est in ipsa
 et per puatiōem materie d; no ens. z sic seqret q grā no
 entis z in qm est no ens simplr esset aliqd subiectum
 motu. **E**t vlti? cū sit subiectu motu erit simplr subiec
 tu. z sic oportet q in qm est no ens simplr esset qd est
 absurdū. **E**t si dicat q subiectu relinquit aptitudinēz
 formale ad actū z grā illi? supponat motu. **H** itez eē no
 p. cū aptitudo illa sit eēntialit forma substāialis q sim
 plex est z indiuisibilis. qm qd simplex est z indiuisibile
 no p intercepti vt fm pte habeat. **I**n omi aut motu ex/
 igit hoc. q vbi aut forma habita p motu fm pte habeat
 et iō generatio no est motus? s; finis motus? **S**i aut gñatio
 no est motus? neq; corruptio erit motus? p eandē rōem **I**d
 ei qd p traria? motu large sumpto p trario vt sub se cō
 phendat. z oppōem p trarioz et habit? et puatiōis oz eē
 motu vel qere. et iō cū oppositoz idē sit gen? z gñatio q
 opponit corruptiōi no sit in gñe motus? s; mutatiōis sim
 plicis no erit corruptio in gñe motus **A**lia rō est. qz cū
 ois motus? sit actus? ipfectus successiuus. vt in tercio pba/
 tuz est indiget ipē subiecto qd p motu deuenit de vno in
 aliud p rine. **E**t si materia simplex subijceret motu opre
 ter nccario q ipa p motu cōtinue veniret ab vno in aliū.
 igit aut ab vna materia in aliā. aut ab vna forma in aliā
No pmū cū illud no sit nisi vni qd subijcit gñatiōi sim/
 plici **N**o scdm. qz tūc ē i vna forma et i alia. **E**t sicut actus
 ens et no materia simplr q est no ens. **A**lia rō est. si ma
 teria in poña tū motu subijceret et sufficiens estz ad h
 tūc cū natura operet p minima no qreret aliud subiectu
 motus? **E**t qrit aliud vt manifestū est. igit ipa p se non pos
 test esse subiectum motus. **P**reterea materia est suscep
 tibilis forme subito non interueniente tēpore. si igitur
 talis materia subijceret motu. oportet q ois motus
 esset subito qd est falsuz. et ideo diuini sapientes dicunt.
 q cū materia esset creata q subito est receptibilis forme
 substāialis q creator oim formis cā in formam subito. et
 sic creauit oia sil. sicut aer ad oppositiōem rectā lūiar? vbi
 cūq; sit sil recipit lumē **A**d obiecta i oppositu **A**d pū
 mū dōm est. q illa definitio motus dat de motu in cōi.
 et iō bñ puenit generatiōi. z non solū dat de motu pnie
 dicto de q pbatū est. q generatio no sit motus. **A**d

albo in nigrū mutat. sic et motus aut calefcit. aut frigesct. aut locū mutat: aut augmentatur aut diminuit. Hoc at ipossibile est. Ad ei subiectoz aliqd est mutatio. aut in mutando alte/ rum aliqd subiectū ex mutatoe in alterā spēm. vt hō ex egritudine in sanitate. Sed neqz hoc possibile nisi fm accns. hic em̄ motus ex alia spē in aliā mutatoem. Et generatio et corrup/ tio. silt pter qz be sunt in opposita sic. Motus aut non silt. Sil' igitur mutabit ex sanitate in egritudine et ex ipa hac mutatoe in aliam.

Nic pbs pbat maiorē p̄dicte rōnis scz qz motus nō sic motus. septē rōnibz quarū prima est. Nam si motus esset motus. aut mutationis mutatio. hoc cōtingeret al tero modozū minorū. scz qz sic et tanqz subiecti. vel tan qz termini. si in habitudine subiecti sensus est. qz motus sic motus. et mutatois mutatio. sicut eius qd mouet. sicut hois q mouet d: esse motus qm mutat ex albo in nigrū. vel ex alia q̄itare in aliā q̄itate. Si aut cōstruat in habitudine finis siue termini. tūc sensus est. qz motus est motus. ita qz motus essentialiter sit ad motum sicut ad terminū. sicut motus albi eentialiter z p se est ad nigrū. sed vtrūqz illoz est ipossibile. igit motus nō est motus. Prīmū quidē est ipossibile. qz si motus esset motus? sicut subiecti qd mouet. tunc oporteret concedere qz motus moueretur proprie et omne qd est in genere est i alis qua specierum est tunc oporteret concedere. qz motus calefceret aut frigesceret aut locuz mutaret. aut augeret aut diminueret. s; illud est ipossibile. sicut motus vel mutatio nō est aliqd de nūero subiectiuozū. eo qz subiectuz est ens in se ppterū qd est cā esse accns in ipso. Mutatio aut et motus imcopletus esse hnt qz accns quietuz Etia si motus subiceret motui. tūc oporteret qz ois motus esset subiectū alterius z sic scōs tertio subiceret. et tertius quarto subiceret. z sic in infinitū qd est ipossi bile. Etia si motus esset subiectum. z motus esset i mo tu. esset subiectū in subiecto qd est ipossibile. S; si forte diceret ad hoc. qz vnus esset subiectū z alter nō. s; res ex istens i subiecto opteret qz due res qz sunt eiusdem gene ris z rōnis eent subiectū et accns. qz p hoc qz vna earuz est subiectū substantia est. z p hoc qz est in subiecto est ac cidens. eū motus z motus? sunt eiusdem generis z eiusdez rōnis sūt genus. igit ipossibile est motū esse motus et mutatoem mutatois p modū subiecti. Eodē mō ē im possibile qz motus sit motus p modū finis et terminū. qz si motus esset motus? aut mutatois mutatio isto mō. hoc erit in mutādo altez aliqd subiectū ex mutatoe vna in alterā spēm mutatois qz eentialiter ē finis z terminus eius. qm ois qz ois mutatio terminū habeat essentialē z p se sibi puenientē. sicut p̄z cū homo mutat ex egritudine in sanitate. sanitas em̄ adepta est essentialis terminus mutatois qd: sanatio. s; hoc nō est possibile. qz hoc mō mu tatio sit terminus essentialis mutatois. s; p̄ terminari mutatio ad mutatoem accns vt patebit infra. Dicem̄ motus? qz sic ple terminari ponit ad aliā mutatoem erat mo tus ab vna spē mutationis transiens ad aliam speciem mutationis sicut ad finē sibi cessantialiter p se puenieret. Et generatio et corruptio erunt silt terminare ad alias mutatoes. qz quo ad hoc simile est de generatoe z corru

ptione. Neqz est dīā in alio p̄ter hoc solū qz generatio et corruptio sunt in opposita sic qz hnt modū p̄dictionis qui est de subiecto ad nō subiectū. et de non subiecto ad subiectū. Motus aut nō similiter hīs ad opposita. s; po tius est inter p̄traria quozū vtrūqz est subiectū. S; quo ad p̄structionem ipossibiliū idē est motus esse motus? qd ḡnatoes eē ḡnatois et corruptōes corruptōis. Si ei sic motus? eēt motus vel mutatio mutatois tūc oporteret qz simul aliqua res mutaret dupliciter. qz ei mutatio ē iter cōtrarias formas oporteret qz transiret de forma in for/ mam sicut ex sanitate in egritudine. Et cū hoc. qz muta tio ponit eē terminus mutatois oporteret qz p̄llamuta toem trāseat ad quācūqz aliā qd: finis? p̄me mutatois

Manifestū aut qz cū infirmetur mutat? erit in in quālibet. Contingit em̄ quiescere z apli/ us nō in p̄tingentē sp z illa ex quodā in q̄ddem alterū est. Quare et opposita erit sanatio. s; fm qz accidit vt si ex recordatioe in obliuionē mu tatur. qm cui inest illud mutatur aliqñ in scien tiam. aliqñ vero in sanationem

Nic ponit scōam rōem istā. s; si mutatois eēt mutatio tāqz finis. aut terminata ad motū oppositū sibi aut i quē cūqz indūter. neutriū illozū ē dōm. igit. Quoz pbat. Ad p̄mū. qz tūc aliqd moueret ad oppositū. et simul sanaret et egroraret. qz cū mouet a sanitate in egritudine in ter/ mino motus esset motus siue mutatio ex egritudine i sa nitate et cū illi motus sint p̄mū essent vnus motus? nu/ mero. z sic eodē motu aliquid moueret in opposita. Ad scōm. qz tūc destrueret tota doctrina transmutationum que est. qz transmutatio nō est ad quōcūqz p̄tingens. sed ad oppositū. z ita si si transmutatio ē ad transmutatoem non erit ad quācūqz p̄tingētē. s; ad oppositū. z illa oppo sita erit etiā in qd dā alterū oppositū ex quodā opposito illi. Et ex hoc p̄tingit duplex incōueniēs. si dicat qz mu tationis sit mutatio. Quoz primū est. qz cū aliqd moue tur ex sanitate in egritudine. qz tūc etiā sanatio qz opposi ta est egroratoe etiā in erit eide. et sic aliqd simul sanaret et infirmaret. s; hoc est ipossibile. igit mutatois nō est mu/ tatio. Scōm incōueniēs est. qz mutatio tūc non erit fm regulā mutatois ex opposito in oppositū s; potius ex hoc qd accidit. Lū em̄ simul moueat ex sanitate in sanitate. et ex egritudine in egritudine. nō p̄t aliqd istoz termi/ noz mutatois esse p se terminus. qz si ex vno moueretur eentialiter. tūc nō moueret. eentialiter in eudē simul. qm mouet ex ipso. Nec tūc possēt moueri simul ex opposito et in oppositū illi sic igit sp̄ erit mutatio ex eo qd accidit. et in id qd accidit. vt si aliqd mutat hoiem ex scia vel ex recordatioe in obliuionē nō erit hō. qz recordatio z ob liuio sint opposita. s; potius mutāt ipm. qz inest ei accnta liter obliuio. z nō iō. qz obliuio est terminus? eentialismo tus qz est ex recordatoe. z tūc sufficit terminus? accnta ad mutatioem. aliqñ venit ex recordatoe in sciam qz eadē spē vel genere est cū recordatoe. aliqñ aut venit ex recoz datōe in sanitate qz est diuersa genere a recordatioe. qz oia sūt ipossibilia. z sic nō ē possibile qz sit mutatio mutatois. **A**mplius at in infinitū vadit si erit mutatois mutatio. et ḡnatois ḡnatio. Necesse ē igit esse p̄mā si vltima erit. vt si simplr ḡnatio fiebat ali quādo. et qd sit fiebat. quare nondū erat qd sic

111

simpliciter. sed aliqd cū fit et factū est iam. z ite-
rum illud fiebat hoc aliqn: quare nōdū erat tūc
quod fit. Qm̄ aut̄ infinitoz nō est primum nō
erit quid vltimū Quare neq; habitū neq; fieri
igif neq; moueri possibile est neq; mutari nihil

Nic p̄hs ponit tertiā rōem. si motus esset motus. z
mutatōnis mutatio. tūc etiam generatōnis esset genera-
tio. z sic vadit in infinitū quia qua rōne vnus generatio-
nis esset generatio etiam alterius. sed hoc est incōueni-
ens. igif. Et p̄o intelligētia istī rōnis supponēde st̄
tres p̄pones. Quaz vna est. q̄ id qd̄ generat̄ dū gene-
rat̄ non est sed fit. et ideo q̄ ponit generatōem generat̄
eo q̄ est terminus generationis necesse est q̄ generatio nō
sit dū generat̄ sicut finis gn̄atōnis. Scda aut̄ p̄positio
est q̄ id qd̄ est finis generationis qm̄ generat̄ est. z ideo
si generatio est finis generatōnis generatio est. qm̄ atin-
git eam illa generatio que est ad ipam. Tertia p̄positio ē
q̄ si hoc processerit in infinitū ante et post q̄ ista que dca
sunt de generatione in infinitū se extendūt in ante z i p̄
Si igif generatōis esset generatio. oporteret generatōem
esse p̄riorem si datur esse posterior. cū posterior sit nata
ex p̄iori. vt si generatio simplex q̄ substantialis est fie-
bat aliqn p̄ generatōem alia. tūc necesse est q̄ illud fiebat
et generabat qd̄ sit z generat̄ hoc est generatio generata
fm̄ q̄ fit et generatur adhuc nōdū est. igif generatio dū
fiebat nōdū erat. Deinde sic p̄cedendo generatio gene-
rata q̄ fit z est finis generationis p̄oris tā facta est qm̄ ge-
neratio p̄or facta est. igif vna generatio nūero q̄ est finis
facta est. z est per p̄cedentē generatōem z fit. et nōdū
est p̄ seipam. igif idem nūero est. et nōdū est simul et se-
mel. et sequitur q̄ hoc fiat iterū. qz ex generatione ista se-
quitur alia in infinitū. Illud aut̄ fit ex quo fit generatio
ergo hec generatio facta fiet iterū in sequenti generatio-
ne et erit. et nō erit in illa simul et semel. vt patet ex p̄dic-
tis. Si aut̄ fiet ex p̄sequenti sicut semen fit homo. ita ge-
neratio ex generatione tūc nō dū erat generatō. igitur nō
fuit p̄stituta in esse per p̄cedentē generatōem q̄ oia ipossi-
bilia sunt. Adhuc aut̄ qm̄ eoz q̄ sunt infinita fm̄ rectū
nō est aliqd̄ p̄mū tunc in hac via qua generatio fm̄ re-
ctū est ex generatione essentialiter et per se non erit aliq̄
p̄ma generatio. s; vbi nō est p̄mū ibi nō est inmedia-
tum p̄ns ex illo p̄iori qd̄ vocatur iuxta dicenda habitū
vbi em̄ non est p̄ma generatio nec p̄sequēs. ibi impossi-
bile est aliqd̄ fieri aut moueri aut mutari. s; nihil fit aut
mouet nec mutat̄. sed illud est falsum. vt p̄z ad sensum.
ergo falsum est generatōem esse generatōnis. et motum
motus et mutatōem mutatōnis. Et idē incōueniēs se-
quitur de motu si motus dicatur esse ex motu in infinitū
quia nō esset motus p̄mū

Amplius eiusdez motus cōtrarius est. ad
huc q̄es et generatio et corruptio. Quare qd̄ fi-
at cum fiat qd̄ fit tūc corrupit̄. Neq; ei cū mox
fit neq; posterius. esse em̄ oportet quod cor-
rumpitur.

Nic ponit quartā rōem que est. si ipsius motus est
motus sequitur. q̄ idem subicit̄ p̄trarijs z q̄ idem ē qd̄
generat̄ z corrupitur z qd̄ quiet̄ z mouet̄. hoc est si ge-
neratōis est generatio tūc etiā corruptio erit generatōis
et sic generatio aliqn̄ corrupit̄. Et hoc p̄t sic ostendi. q̄a

sup̄o est. q̄ id qd̄ ē finis generatōis qm̄ gn̄at̄ est. z sic si
generatio est finis generatōis. generatio est qm̄ attingit
eam illa generatio q̄ est ad ipam. corrupit̄ aut̄ qm̄ sic est.
sed est generatio qm̄ fit. igitur generatio corrupitur qm̄ ē
generatio. ergo aliqn̄ res aliqua corrupitur qm̄ fit z gene-
rat̄. et hoc est incōueniens. Non em̄ p̄t aliqd̄ corrupi
p̄ immediate cū fit hoc est dum est in fieri. qz tunc generat̄
et generatio et corruptio nō insunt simul. Nec etiā gene-
ratio potest p̄sterius corrupi q̄ fit. qz posten̄ q̄ fit nō
est. qz nō est nisi dum fit. et id qd̄ corrupit̄ oportet ēē. igitur
generatōnis non est generatio. neq; motus motus.
neq; mutatōnis mutatio.

Amplius oportet materiā subesse. z ei qd̄ fit
et mouenti. Que igif erit sicut alterabile. vt cor-
pus aut aīa. sic aliquid qd̄ fit motus aut gene-
ratio. Et iterū aliquid in qd̄ mouet̄. oportet ei
aliquid esse huiusmodi ex hoc in hoc motū nō
motum aut generationem.

Nic p̄hs ponit quintā rōem. In oī motu oportet ēē
materiā et naturam alicuius generis in qua est motus
diuersam a motu. sicut migratio est in materia et in natu-
ra q̄ est albedo vel nigredo. et tamē nec est albedo nec ni-
gredo. sed si ad motū esset motus et ex motu esset mor-
nō esset determinatū subiectū qd̄ sic mutaret̄. et etiā non
esset determinata natura circa quā est motus. s; ista sunt
incōuenientia. igif zc.

Similiter aut̄ et quō erit. Non em̄ erit do-
ctrina que doctrine generatio. Quare neq; ge-
nerationis generatio ueq; quedā eiusdem

Nic p̄hs ponit sextā rōem. si motus esset motus. tūc
sequeretur q̄ doctrinatōnis esset doctrinatio. z genera-
tio non esset generatio. sed generatōnis esset generatio.
s; ista sunt incōuenientia. quia doctrinatio non generat
doctrinationem sed sciam. multi em̄ habent sciam p̄ doc-
trinatioem alicuius qui nō habent doctrinatōem. qz al-
os docere non possunt. s; relinquunt q̄ neq; in vll̄ genera-
tionis est generatio. neq; qdam generatio est cuiusdam
generatōnis.

Amplius si tres spēs sunt motus. horū ali-
quam necesse est esse subiectā naturā et in quā
mouet̄. loci ergo mutatōnem alterari aut ferri
Omnino aut̄ qm̄ mouet̄. oē qd̄ mouet̄ triplici-
ter aut in eo qd̄ est fm̄ accidēs: aut quia p̄ ali-
qua. aut qz per se. fm̄ accidens solum cōtingit
mutare mutatōnem. vt si quis sanus sil̄ cur-
rat aut discat. Hāc at̄ fm̄ accidēs diuisim̄ volum

Nic p̄hs ponit septimā rōem si mutatōnis est muta-
tio ita q̄ vnus motus supponatur alteri tunc oportet q̄
aliqua trium mutatōnum supponat̄ alteri z sit ad ipam
qz in oī motu oportet aliquā materiā esse subiectā z al-
quam naturā in qua est motus. s; si mutatōnis est muta-
ratio. oportet q̄ loci mutatio sit alteratōnis siue ad alter-
rationem. Et cum illud dicat̄ mutari quod mouet̄ ad
aliquid. vt albū aut nigrū. tunc loci mutatio alterabitur
aut si mutat̄ ad idē in genere vel spē tūc loci mutatio se-
retur. et oīno vlt̄er loquēdo. qm̄ oē qd̄ mouet̄ mouetur

vno triū modor. vt dcm est in pncipio hui' qnti. scz aut in eo qd est p accūs. aut in eo qd est ps ei' aliqua mouet aut p se. fm accūs puenit solū mutatiōis esse mutatiōem vt cū aliqs sanat q tūc currat. talē aut mutatiōem q est accūs dimittenda est. vt supra dictū est. q nō est mutatio nis mutatio In oibz aut hīs rōnibz videt esse q idē sit motum esse motus qd actōem esse actōis. vel passiōem passiois. et hoc ideo est. qz vno mō motus est passio. z semp h mō ptingit actiōis. sicut sue cause. ppter hoc q vltorius se quitur motū nō esse motus. sicut nec passiōis passio

Qm aut neqz sube neqz ad aliqd neqz ipsius fa/ cere aut pati Relinqtur fm qle aut qstuz z vbi motū eē solū in vno qz em hoz ē pparietas

¶ Nic pbs ex pdictis pcludit diuisionē motus in pres subiectas dicēs. q neqz sube. neqz ad aliqd. neqz ipsius facere. aut pati. neqz habit'. neqz situs. neqz qm est motus. vt pbabit statim infra. agit relinqtur q motus solū est fm quale. qstū. z vbi. qz mor' est de ppario in ppariū. sed in vno qz illoz est pparietas. q in hīs tribz est solū mot'

Motus qdē igit' fm qle alteratio sit: huic em alludit p mune nomē Dico aut qle nō in suba et nāqz dīa quale est. sed qd passiuū fm qd dē pati aut impassibile esse

¶ Nic pbs ostēdit q motus repiā in qualitate q dē alte ratio Qu' etiā motui in qūitate puenit hoc p mune nomē qd est alteratio. ideo qz alterū dē qd ab altero differt fm qūitate. Et accipit hic qūitas nō p qūitate subali. qz que sic differūt qualitate. illa differūt essentialr. sed capif hic qua litas fm q referit ad spēm qūitatis q est passibilis qūitas

Qui pō fm qstū fm cōe qdem innoiat est sed fm vtrūqz aut augmentū aut decrementū Qd quidē est in pfectā magnitudinē augmentū est qd pō ex hoc decrementum.

¶ Nic pbs ostēdit q motus est in qūitate. z ille nō ē no minatus fm vni nomen p mune siue fm suoz gen'. sicut motus qui est in qūitate. sed noiat fm suas spēs. q stz aug mentū z decrementū. Hoc' em qui est in magnitudinez pfectā vocat augmentū. z qui in magnitudinē impfectaz dicitur decrementum

Qui aut est fm locū z fm ppariū z cōe innoia tus est Sit aut latio vocata qd cōe est. qzuis dicātur ferri hec sola. pparie cum nō in seipis sit stare mutantibz locum. Et quecūqz non seipsa mouent fm locum

¶ Nic pbs ostēdit qm inuenit motus in vbi dicēs. qz motus q est p mune fm locū z vbi nō hz nomen p mune quo ad genus. nec nomē ppariū quo ad spēs. qd vno noie feat motū. sed p circūlocutiōem dē loci mutatio in p muni qz sola illa que mouent fm locū dicitur ferri pparie z mo ueri qm mouent a natura. nō ab aīa. Mouent autē a natu ra que nō habent in seipsis pncipiū standi siue quietescendi sed necario feruntur ad sua loca. z hec sunt quecūqz seipsa nō mouent fm locū. sicut aīalia mouent se qm z vbi vol unt z qescūt a se qm z vbi volūt. z ideo nihil naturalr motum mouet in loco suo sed cū est extra ipsum

Que aut in eadē specie mutatio in magis z mi nus alteratio est Aut em ex ppario in ppariūz motus est: aut simplr aut sic In min' quidem em vadens in ppariū dicit mutare In magis aut tanqz ex ppario i ipm Differt em nihil fm quid mutare: aut simplr nisi q sic indigebit cō traria cā Magis aut z minus est in q plus aut minus ppariū insunt aut nō. Qdēz igitur hi tres soli motus sunt ex his manifestum

¶ Nic pbs soluit vnā dubitatiōem que pōt moueri circa p dicitā. istā scz. ad quā spēm debet reduci mot' fm' magis et minus. Ad illā dubitatiōem rīdet pbs. q debeat res duci ad alteratiōem. qz est eadē in specie cū ea. Nā altera tio physica est motus ex ppario in ppariū. ita q ppariūz sumat in p muni ad vere ppariū. siue quodā mō ppariū et hoc est mediū qd ppariū est ppariū extremo qd ipm participat aliquid de ppario. z cū talis motus sit in mi nus alicuius spēi. tūc dē remissio. z fit tūc in ppariū. qz in physica forma alicuius spēi nō remittit nisi p ppariū in terceptiōem z admixtiōem. Cū aut motus sit in magis alicuius spēi tūc dē intentio. z tunc mouet tanqz ex ppario. qz nō fit intentio in physica nisi p ppariū separatiōem. z nō est dīa quo ad gen' z motus nomen. An motus sit inter pparia simplr. aut inter pparia quodā mō. Ad em differūt isti motus in genere. sed pot' in hoc q opoz vno mō illa esse pparia simplr inter que est motus. alio autēz mō fit motus in eo q plus vel minus ppariū insit forme eiusdē spēi. Qz igit' tres pdicti motus soli sunt fm genera diuersa ex his q dicitā sunt satis manifestū est

Inmobile aut est qd oīno impossibile est mo ueri sicut son' inuisibilis: z quidē multo tēpore vix mouet aut quidē tarde incipit aut quidē dē grauiter mobile Et qd aptū natū est mo ueriz possibile nō mouetur antē tūc cum aptum est z vbi. z sic qd quidē qescere voco imobilū solūz Contrariū em qes motui est. qre ppario erit susceptiū Quid qdēz igitur mot' z qd quies z qz mutatiōes z qles mot' manifestū ē ex dictis

¶ Nic pbs ostēdit q tribz modis accipit imobile. p' mo mō accipit ppario dicitōrie qd nullo mō mouet neqz natū est moueri sicut sonus dē inuisibilis. eo q videre nec videri pōt. z sic imobile est qd nullo mō pōt moueri. Scdō mō pparie. z sic dē illud qd difficulter moueri pōt. z hoc fit duobz modis fm Aristo. z Alexandrū pbs. Vno mō qd multo tpe vix mouet. z hoc est in quo mobile continue vno mouēs. Scdō mō dē imobile qd tarde incipit mo ueri. z hoc dē grauiter moueri. z hoc est illud in quo pmo mobile vincit mouēs. sed postea mouens pualefcit ex alia causa. z tūc fortiter mouet. Tercio mō dē imobile ppari ue qd aptū natū est moueri. sed nō mouet tūc cū aptū natū est moueri. z de hoc numero imobilū solū dicit qescere. qz fit circa idem subiectū cū motu. sicut ppario z ha bitus volūt circa idem subiectū esse. Cum em quies p'ra fia sit motū. opoz q quies sit ppario eius qd est susceptiū mō motus fm q est susceptiū. Est aut mobile susceptiū motus tpe quo debet z vbi debet. z vt debet moueri. qes

est ad actōem et passionē nō est mor? Minor est p̄hi ter
 cio physicor dicentis. q̄ actio et passio sunt vnus motus
 materialiter. inq̄tum vna forma numero p̄t materialit̄ di
 ei actio et passio et motus. Q̄ vnta ps pz. qm̄ qn̄ relinqui
 tur ex adiacentiā tps in re t̄pali. s̄z tps nō p̄t esse termin⁹
 motus. qz sp̄ est cū motu. q̄ nec qn̄. ¶ Minor pz. qz sic⁹
 importat ordinē quēdā. sed ordo est relatio qdā. Sicut
 habere ēt quādam habitudinē corporis ad id qd̄ ei adia
 cet. et ita est p̄dicamentū respectiū. sicut q̄ in relatiōe non
 est motus. ita nec in istis. Et ideo nō oportuit Aristo. pro
 bare q̄ ad ista tria p̄dicamenta scz ad qn̄. situm. et habe
 re. nō est motus cū dicant respectū. bonitate tñ doctrine
 fieri potuit. vt visum est Et iā in istis p̄dicamentis non est
 p̄trarietas. q̄ in eis nō est motus. Cōsequētia. p̄ba. quia
 motus est de vno p̄trario in reliquū. vt de albo in nigrum
 est motus. ¶ Conclusio pz. qz in illis reperitur p̄trarietas
 sufficiens ad causandū motū. et solum in illis q̄ in alijs septē
 generib⁹ nō reperit. q̄ solum ad ista tria p̄dicamenta ē mo
 tus. Ex quo etiā sequitur. q̄ quies est p̄ se solū in trib⁹ p̄di
 camentis. qz in eodē genere reponitur opposita. sed mor⁹
 et quies sunt opposita. q̄ zē. Et q̄z ad tria p̄dicamenta
 sit dicitur motus p̄ se. sunt tñ quatuor sp̄s motus. p̄rie
 dicti. Cuius rō est. qz om̄s motus est ad vbi aut ad for
 mā. si p̄mū nō hz nomen impositū. nec fm̄ genus nec fm̄
 sp̄m. s̄z circūloquutiue dicitur mutatio. et non p̄rie dicitur
 motus ad locū. qz locus est extrinsecus mobili. cum sit in
 corpore p̄tinentē. Si ad formā hoc fit dupl̄r. aut ad for
 mam subalem. et sic nō causat motus. qz in suba nō ē mo
 tus. aut ad formā accūalem. et hoc dupl̄r. vel ad formā
 respectiua. aut absolutā. nō ad formā respectiua. qm̄ ad
 aliqd̄ nō est motus. Si ad formā absolutā hoc fit dupl̄r
 aut ē ad qualitatē. et sic ē alteratio. aut ad quāritatē. et hoc
 fit dupl̄r. aut ad q̄ritatē p̄fectam. et sic est augmentatio
 aut ad imp̄fectā. et sic est diminutio. Maior alteri⁹ dif.

**Tripliciter dicitur immobile. scz p̄tradietorie. con
 trarie. et p̄uatiue. Minor. Immobile p̄uati
 uae aut p̄trarie solū dicitur quiescere. Conclu
 sio. Igitur quies est motus p̄uatio in eo qd̄ ap
 tum natū moueri. nō aut̄ mouet̄ vbi tñc et tali
 ter qn̄ et qualiter natum est moueri.**

¶ Maior est p̄hi in textu. Minor. p̄ba. qz quies nō ē ne
 gatio motus simpl̄r. sed eius carentia est in mobili aut fa
 cilitate aut cū difficultate. et sic p̄rie loquēdo quies magis
 dicitur p̄uenire mobili p̄uatiue q̄ p̄trarie. et sic magis opponit̄
 tur motui p̄uatiue q̄ p̄trarie. ¶ Conclusio sequitur ex p̄
 missis. et est definitio q̄tis que est bona. qm̄ p̄uenit p̄uer
 ualiter q̄tis. et sufficienter explicat naturā eius. qz datur p̄
 p̄uatiōem motus a quo hz cognosci q̄tis. cū p̄uatio p̄ suū
 habitū cognoscit̄. Et videt̄ q̄ ipsa nō sit bona. Probat̄
 qz quies est p̄fectio motus. euz mor⁹ p̄ficiat̄ p̄ suū termin⁹
 nū ad quē in quo est quies. Ad h̄ dōm ē. q̄ dupl̄r p̄side
 rat motus. Vno mō p̄siderat̄ in rōne forme quā importat.
 et sic p̄ficiat̄ in termino ad quem. Alio mō p̄siderat̄ sub
 rōne fluxus et esse imp̄fecti. et quo ad hoc non p̄ficiat̄ in ter
 mino ad quē. inq̄tum dicitur imp̄fectioes eē. licz inq̄tum dicitur esse
 mō quies opponitur illi inq̄tum dicitur tale esse. Et sicut q̄
 es dupl̄r p̄t p̄siderari. Vno mō in rōne p̄muni quēris. et
 hoc tam definitū est. et dicitur solum motus p̄uatiōem. et sic
 vbi opponit̄ p̄uatiue. Alio mō fm̄ q̄ est in determinata na

tura alicuius quiescentis. et hoc mō opponit̄ nō solū p̄uati
 uae. sed etiā p̄trarie. et quo ad illā naturā dicitur p̄fectioes for
 me que erat in motu. Et est sciendū. q̄ illa particula op̄
 tum natū moueri in definitioe q̄tis p̄t dupl̄r referri. Vno
 mō ad mobile fm̄ se acceptū. et sic illa definitio p̄uenit tā
 quieti violente q̄ naturali. Alio mō p̄t referri ad mobile
 fm̄ q̄ est in determinato loco. et tñs circūstantijs. et h̄ mō
 solum p̄uenit quieti violente.

Ad obiecta in oppositū

Ad p̄mū dōm est. q̄ trip̄l̄r accipit̄ p̄trarietas. Vno mō
 p̄munit̄. p̄ om̄i repugnātia p̄fecti et imp̄fecti. et sic exten
 dit se ad oppōnem habitus et p̄uatiōis. Secūdo p̄ repug
 nantia duarū formaz. que agūt et patiūt̄ur inter se siue acti
 one p̄ria siue actione aliena. sicut due forme substantiales
 agūt actōe suarum qualitatum. et istis duobus modis in
 suba reperitur p̄trarietas. Sed nullus istorū modorū p̄tra
 rietatis sufficit ad motū. p̄rie dicitur. Tercio mō accipit̄ cō
 trarietas p̄ repugnātia duarū formaz. que agunt et patiūt̄
 tur adinuicem formāl̄r et actōe p̄rie dicta. siue hoc sit p̄
 se p̄mo sicut qualitates p̄me. vt calidū frigidū humidū
 et sicū. siue p̄ se secūdo. vt q̄litates secūde que causant̄ a p̄
 mis. et ideo agūt mediātib⁹ p̄mis. vt albū nigrū. Et ad
 istam p̄trarietatē quatuor requirūt̄ur p̄ditioes. p̄mo. Alb.
 Prima q̄ sint forme actiue et passiue ad inuicē per se p̄ri
 mo. sicut qualitates p̄me. aut p̄ se secūdo. vt q̄litates secū
 de causate ab ipsis p̄mis. Secūda q̄ sint forme non sim
 pliciter simplices sed multiplicatē in materia. ita q̄ sint in
 subiecto maiori maiores. et in subiecto minori minores. sicut
 sunt forme corporales. Calor est maior est in maiori
 calido. et minor in minori. si id sit p̄riū subiectū eius. Ter
 tia q̄ ille forme p̄trarie habeāt mediū inter se p̄ qd̄ sit mo
 tus. vt viride et blauū inter albū et nigrum qz op̄ret q̄ in
 motu sit transitus de extremo in extremū p̄ mediū. ideo
 requirit̄ q̄ ille forme sint miscibiles inter se in ipso medio.
 ¶ Sed diceret̄. q̄ inter p̄traria imediata vt inter sanū
 et egrū est motus. et tñ illa nō habent mediū. qz sunt imē
 diata. q̄ nō requirit̄ q̄ forme p̄trarie in quib⁹ est mor⁹. ha
 beant mediū. Ad hoc dōm est. q̄ licz p̄traria imediata nō
 habeant mediū determinatū ad sp̄m et cui attribuit̄ inten
 tio alicuius sp̄is. eo q̄ sit status in illo medio. tñ habent be
 ne mediū fm̄ esse qd̄ habent in motu. in quo ille forme ad
 inuicem sunt miscibiles. et de tali medio motus intelligit̄
 q̄ requirit̄ur inter formas p̄trarias motū terminātes.
 Quarta p̄ditio est. q̄ ille forme mutuo se expellāt expul
 sione p̄ria. et ista sequitur ex p̄ma. ¶ Ad secūdū dōm est
 q̄ in relatiuis nō est alteratio. nec susceptio magis et mi
 nus p̄ se. sed solum per accūs gratia fundamenti relatiōis
 nis. qd̄ suscipit magis et minus. vt silicudo p̄ accūs intensi
 ditur et remittitur per hoc q̄ qualitas ad quam sequitur
 similitudo intendit̄ et remittit̄. Et sicut est de equalitatē
 te. et sic de alijs. Et sic querere an ad aliqd̄ p̄dicamentū
 sit per se motus nihil aliud est. q̄ querere an forma alicui⁹
 p̄dicamenti possit esse terminus p̄ se et intrinsecus alicui⁹
 veri motus. et sic querere an ad subaz sit p̄ se motus est que
 rere an aliqd̄ reponibile in p̄dicamento sube possit esse ter
 minus p̄ se et intrinsecus alicui⁹ veri motus. et sic certū
 est q̄ ad subam nō est mor⁹ p̄ se. nec ad ad aliqd̄. vt p̄ ex
 dictis. Et dicitur notanter per se terminus. qz forma alicui⁹
 p̄dicamenti tene potest esse terminus p̄ accūs alicui⁹ ve
 ri motus. q̄ tñ ad tale p̄dicamentū non est motus per se.

An seor h incoueniens si ipsius gñarōis est generatio. q̄ ruc nō esset danda p̄ma generatio. sed esset p̄cessus in m̄ finitū. ¶ Et videt q̄ nō sequatur. qm̄ Aristoteles dicit mūdū esse eternū. Etā generatōes z corruptōes sunt p̄ petue. q̄ nō est danda p̄ma generatio. ¶ Solo q̄ sic. vt p̄ p̄ Aresto. in textu. ¶ Et ad obiectū in oppositū dōm est vnā generatōez sequi ad aliā p̄ intelligi duplr̄. Vno mō p̄ se. sic q̄ quelibet generatio sic p̄ se z nccario supposita an te aliā generatōem. z hoc Aresto. reprobat. qz sic vna ges neratio nō sequitur ad aliā. p̄ accūs em̄ est q̄ fortes ges neret petri. qm̄ si petrus fuisset p̄or forte generasset fortez. Alio mō vna generatio sequitur ad aliā p̄ accūs. z sic possi ta eternitate mūdī semp̄ generatōem p̄cedit generatio et sic nō est incoueniens generatōem p̄cedere in infinitūz Et ideo verū est qd̄ d̄ Aresto. in p̄mo de generatōe. q̄ generatōes z corruptōes sunt p̄petue. ita q̄ nec sit danda aliqua generatio simplr̄ p̄ma. Aresto. tñ̄ intendit hic dice re. si ipsius generatōis esset generatio. q̄ tūc nō esset dan da prima generatio respectu alicuius particularis indiui du. hoc autem incoueniens est.

Terciuū dubium est.

An esse oporteat illud qd̄ corrūpitur. ¶ Et videt q̄ nō. qm̄ illud qd̄ corrūpitur nō est. qz corruptio est instāanea mutatio z h̄z p̄o suo termino nō esse. q̄ simul est. euz suo termino ad que qui nō est. q̄ male d̄ in textu. esse oportz qd̄ corrūpitur. ¶ Solo q̄ corruptio potest duplr̄ accipi. Vno mō p̄ mutatioibz p̄ijs subiectū ad corruptōem et ad nō esse disponentibz. z illo accipit corruptio in p̄posito et sic sensus illius autoritatis est. esse oportz qd̄ corrūpitur id est illud qd̄ disponit ad corruptōem d̄et p̄us esse an teq̄z corrūpat. Alio mō accipit p̄ mutatioe instantanea. et illo modo nō capitur hic.

Quartū dubium est

Quare motus qui est ad q̄ritatem nō h̄z vnūz nomen sicut motus q̄ est ad qualitatem. ¶ Solo q̄ ideo. qz eos dem mō in aliquo p̄dicamento reperit mot⁹ quo mō in eo reperit p̄trarietas. qz motus est de p̄trario in p̄trariūz sed p̄trarietas reperit in qualitate s̄m p̄trias rōnes sp̄ez s̄m quas p̄tinentur sub genere. z ideo in p̄dicamentis d̄t p̄hus q̄ qualitate est aliqd̄ p̄trariū. quasi diceret. q̄ p̄trarietas p̄uenit qualitate in ratiōe sui generis. z ideo est ibi aliqd̄ p̄mune nomen genericū. qd̄ est alteratio. sed in p̄re dicamento q̄ritatis inuenit p̄trarietas nō s̄m q̄ sp̄es cō tinētur absolute sub genere q̄ritatis. qz sic q̄ritas nō h̄z maximū z minimū. z p̄ p̄ns nō est maxima distantia in q̄ ritatibz quā requirit p̄trarietas. sed est ibi p̄trarietas s̄m q̄ sp̄es q̄ritatis referuntur ad sp̄em rerū naturalū. z sic q̄ritas h̄z maximū z minimū. ideo in q̄ritate assignant̄ duo noia. qz a maximo instituit̄ nomē augmentatiōis. z a mi nimo nomen diminutiōis. Alia rō. in motu alteratiōis mo rūs denoiat subiectū. in motu autē q̄ est ad q̄ritatē nō de noiāt subiectū. sed terminos siue quantitātē. d̄t em̄ in al teratiōe q̄ subiectū alterat. in augmentatiōe d̄t q̄ q̄ritas auget vel diminuit. cū igit̄ subiectū motus est vnū. termi ni q̄ritatis vero diuersi. ideo motus alteratiōis qui deno minat a subiecto noiatur vno nomine. z motus q̄ est ad q̄ritatem duobz noiāt nominibz.

Quintum dubium est.

An motus intensiōis z remissiōis q̄ sit in eadē sp̄e dicat̄ alteratio. ¶ Et videt q̄ nō. qz ille nō fit de vna qualita te p̄traria in aliā p̄trariā. cū in vna sp̄e nō reperitur p̄trarietas. q̄ talis motus nō est alteratio. ¶ Solo q̄ sic. qz ois mor⁹ de p̄traria q̄litate in cōtrariā est alteratio. intensio et remissio sunt h̄mōi. q̄. Vno p̄bat. qz ille mor⁹ v̄t sic de p̄trario simplr̄. aut de p̄trario s̄m qd̄. scz a medio. naz mediū p̄paratū extremis vtriq̄ p̄trariat. z sic ad rōnem motus sufficit q̄ fiat aut de p̄trario simplr̄. aut de medio qd̄ h̄z rōnem alteri⁹ extremi. ¶ Ad obiectū in oppositūz dōm est. qz licz in vna sp̄e nō sit p̄trarietas s̄m se p̄t tñ̄ ibi esse p̄trarietas s̄m diuersa esse inq̄tū illa p̄t accipi in eē p̄ mixto cū p̄trario z depurati a suo p̄trario

Est hec autē dicam⁹ qd̄ est simul. z qd̄ est tāgere. z qd̄ est mediū. z qd̄ p̄sequēter. et quid habitū. z qd̄ p̄tinuū. z in qualibet re vnū quodqz horū esse aptū natū sit.

¶ Iste est tractat⁹ secūdos. in quo p̄hus determinat de vnitae mot⁹. p̄mittendo septe intentōes siue definitōes nominū. Et diuidit iste tractat⁹ in duo capla. In quozū p̄mo determinat de septe definitōibz nominū. In scdo de vnitae motus eēnciali z accidentalī. ibi. (In⁹ autēz mot⁹) Primū caplm̄ diuidit in duas p̄tes. In quaz pri ma p̄hus facit qd̄ dicit̄ est. In scda p̄parat̄ aliq̄ ad inuicē ibi (Et si qd̄) Quātū igit̄ ad p̄mā p̄te p̄hus enumerat se p̄te intentōes siue definitōes. z sunt ille. qd̄ est simul esse qd̄ separatū. qd̄ tangere. qd̄ mediū. z qd̄ p̄sequēter. z qd̄ habitū. z qd̄ p̄tinuū. z post q̄ determinatū est de vno q̄qz istoz s̄m suā definitōem. determinādū est de subiectis ip sorū in q̄bz z q̄libz vnū qd̄qz p̄suz. h̄z eē. z h̄ in sexto hui⁹

Simul qd̄dem ergo dicitur hec esse s̄m locum quecūqz in vno loco sunt p̄mo Separatim au tē q̄cūqz sunt in altero. Tāgere autē quoz vlti ma simul. Mediū vero in qd̄ aptū natū est pri mū p̄tingere mutās q̄ in qd̄ vltimū mutat s̄m naturā p̄tinue mutās. In minimis autē est me diū tribz vltimū qd̄ eē mutatiōis cōtrariū est. ¶ Iste p̄hus definit simul. separatū. tangere. z mediū. Et d̄t p̄mo q̄ simul sunt q̄cūqz sunt in vno loco p̄mo. hoc est p̄p̄o siue p̄mo. ita q̄ vltima eoz se cōtingūt. z sic cadit simul in definitōe eius qd̄ est tangere. Separata dicitur q̄cūqz sunt in loco altero z diuerso. qz illa nō p̄tingūt se in locis suis p̄p̄is scdm̄ autē q̄ opponit̄ et qd̄ est tangere si ue p̄tingere. tūc separatim sunt quozū terminū a se inuicē per spaciū distinguūt. Tāgūt autē se p̄physice quoz ter mini siue vltima sunt siml. Non sunt autē p̄p̄ie simul nisi qm̄ remanēt diuersa. Euz em̄ tacitus sit in mathematicis magnitudinibz tūc dicitur se tangere mathematice mag nitudines. qm̄ sibi s̄m duos terminos supponūtur. vñ cor pora mathematica tūc se tangūt qm̄ supponūtur eoz sup ficies ad inuicē z superficies se tangūt qm̄ p̄cta ad se inuicē supponūtur. qm̄ autē linea tangit lineā tūc p̄cta in vno ex tre mo lineaz supponūtur directe sibi aut obliq̄. z tūc si di recte applicant̄ d̄t euclides. z p̄bat in geometricis libro p̄ mo. tūc efficiūtur p̄ctū vnū. Si autē oblique sibi applicā tur. tūc faciūt angulū qui in p̄actu duaz lineaz in p̄ctō vno applicatiōe nō directa fact⁹ est. z tūc iterū duo p̄cta efficiūtur vnū. Et s̄m sit in applicatiōe superficies q̄ effici vna linea in q̄ sibi applicant̄. Et s̄m in corpoz mathematica

Simul
Separatim
Angulus
Linea
Superficies
Compositum

Quo dicitur simul

Et in dicitur p̄p̄o

Quo dicitur tangit

dicor applicatōe efficit vna superficies eū duabz. 2 ideo tan-
 gentia se mathematice nō hñt vltia sil. s3 vñi s3 tāgētia
 et applicata sibi physice retinet eē distinctū. 2 ideo nō vñiū
 tur nec idē sūt sua vltima. s3 sil s3 mō p dco. **¶** Sedius qd
 grece intermedū vocat ē illud in qd ipm qd mutat mobi-
 le aprū natū ē p mū dimittere id qd mouet qd in qd mouet
 vt vltimū. Lū em pbatū ē supra q mutatiois nō est mu-
 ratio. neq mor⁹ sit mor⁹ nec pt eē mor⁹ ex motu. neq mo-
 tus ad motū. o3 q in eo ex q est mor⁹ nō sit mor⁹. qm alit
 mor⁹ essz ex motu. Eodē mō o3 q in vltimo ad qd ē mo-
 tus nō sit mor⁹. eū mor⁹ nō sit ad motū. ideo nccariū ē q
 in infmedio qd ē inf terminū a q 2 terminū ad quē sit mo-
 tus. ideo intermedū in phisicis ē in qd p mū id qd moue-
 tur dimittit. h est extendit id qd mouet fm qd mouet. 2 h
 est in isto p mū p us qd veniat ad terminū vltimū mor⁹
 in q est mor⁹ in motū eē. 2 h fm naturā p mū mutatiois
 q si mutatio sit inrupta. tūc nō nccario veniet ad vltimū
 s3 sicut in aliq mediō. Est q fm q in phisicis accipit in
 terminū ad qd p mū nata est trāsmutatio aliq anteq
 veniat ad illud ad qd postremo trāsmutat in q trāsmu-
 ratio ē in trāsmutatū eē. Inermedū aut sicut p3 in phy-
 sics p mū q in phisicis accipit ad mū ē in tribz. qz ois mo-
 tus ē inf duo p raria. 2 tō vñi p rarioz ē p mū pncipiū 2
 alterū finis mor⁹. 2 intermedū est in q est motus de vno
 in aliud. qd h3 quodā mō vtrūq p rarioz

¶ Continū aut mouet qd nihil aut paucissimū
 deficit rei nō tps nihil em phibet deficientē rei
 et nō tps. 2 statim aut post ypatim. id est p mā
 sonare vltimā. s3 rei i q mouet. hoc arz i bis q
 sunt fm locū 2 i alijs mutatioibz manifestū est

¶ Dico. p. ondit qd sit p mū moueri. qz ponit in definitōe
 mediū. Et dr q p mū moueri ē. qn i motu nihil aut pau-
 cissimū deficit rei 2 nō tps. 2 h sic ondit. q aliq ē mor⁹ i
 q nihil phibet mouēs aliq rulu deficitē rei mote. vt clare
 p3 in motu pgressiuo q ruda aialū. s3 si p mū eē deat ne-
 cessariū est q i nullo deficit tpe. Est em mor⁹ q ruda aialū
 lū sicut armonia ethare in q facies armoniā pcuriēdo cis-
 tharā aliquā tulu deficit chorde. qz p mū pcurit p mā i acu-
 mine q dr grece ypatim. 2 postea sine interruptōe tps di-
 missis intermedijs pcurit vltimā in grauitate. 2 qz nō
 sit ibi p mū trāst⁹ pcurionis a p mā chorde. s3 pcuriens
 deficit rei pcurit. tñ son⁹ istaz chordeaz fm armoniā ē in
 distās 2 p mū. 2 q ē vna p mū armoniā fm tps 3 ea etiā
 in pncipatōe lrāz in syllaba. qz syllaba ē lrāz pphētio in
 distāter plata. 2 sic est mor⁹ q ruda aialū. sicut eoz q abu-
 lant. Manifestū em est q nō sit inmutū pedibz vtrūqz la-
 teris. s3 p mū fixa vna pte pedū leuat altera ps si plures qd
 duos habeat pedes. 2 si hñt duos pedes tūc eleuato vno
 figit alter. tñ qz sine interruptōe tps p mū mouēs mouet
 vñi p mū alterū. ideo p mū dr ambulatio. Volātia dr 2
 natāria nec rei mote deficient nec tpi. qz opz q sil 2 semel
 ptus mouēs alas ad volādū aut penas ad natādū siml
 nitat instrumētis vtrūqz lateris. Et ideo etiā ars natāz
 di in hoibz nulla alia ē nisi q sil p rariat 2 extēdit vtrūqz
 manū 2 vtrūqz crus vel saltē crus vtrūqz. Qñ em mor⁹
 naturalis est nō aialis. tūc est oino p mū. 2 ideo nō defi-
 cit rei. hoc est q nō deficit ei qd mouet fm rem illā in quā
 mouet. et hoc est manifestū in oimibz motibz. Est em p mū
 loci mutatio in qua mouens nō deficit mobili fm rē
 in qua est motus. hoc est fm vbi 2 est p mū alteratio in

qua mouens nō deficit mobili fm qualitate ad quā est at-
 teratio. Et sicut intelligendū est de augmento 2 decre-
 mento. Et illud qd dictū est de intermedio. qd est in quo
 est p mō p mū motus qui est inter p raria. hoc maxime
 apparet verum in his q sunt fm locū p raria

¶ Contrariū aut fm locū ē fm rectitudine distās
 plurimū. Minima em finita. mctz aut finitū ē

¶ Dico p mū definit p raria fm locū. 2 hoc ideo. qm si in
 ter loca nō esset p rarias. sic nō esset motus localis. cū
 motus sit inter p raria. 2 tollit ipm qd est p mū moueri
 Dicit ergo p mū q p raria fm locū dicitur que plurī-
 mū hoc est maxime distā f m lineam rectam. non em pos-
 test mēsurari distātia nisi per lineam rectāz. qz ista vñita
 est inter extrema Curue aut sunt infinite. recta aut est mi-
 nima 2 breuissima. 2 ideo notissima nobis 2 fm rōnem. p
 pter qd p ipsam mensuratur distātia. 2 ideo illa sola fm
 naturam est mediā. ppter quod illa est inter medium per
 quod est motus leuis ascendendo 2 motus grauis descē-
 dendo. Sic aut est 2 in alijs motibz naturalibz. quia natu-
 ra procedens ab extremitate in extremū semper mouet
 per intermedū breuissimū. 2 hoc est rectum. 2 ideo rectus
 est iudex sui 2 obliqui. qm per rectum cognoscitur vtrūqz
 qz scz rectum 2 curuū.

¶ Consequēter arz q cū post principū soluz sit
 aut positione aut specie aut aliquo sit deter-
 minatorū. nullum mediū est eorum que sunt in
 eodem genere. 2 cuius cōsequēter est. Dico au-
 tem in linea lineē fm q sunt lineē. aut vñitatis
 vñitas. fm q sunt vñitates aut domus dom⁹
 Aliud autē nihil phibet esse mediū. psequēter
 autem est alicui. cuz posterius aliquid est. Nō
 em vñi psequenter est duobz. neq noua luna
 secūde psequenter. licet bec illi.

¶ Dico. p. definit p mū. Et dr q p mū dr qn vñi est post
 aliud. tra q nihil mediat eiusdē gnis. Aut p mū fm q in
 phisicis 2 in alijs cōiter sumit est. q cū sit solū post id qd
 est eius pncipiū aut p mū. sicut vñi corp⁹ post aliud. aut
 spē sicut vñi nūerus est post aliū. aut ordīne. sicut miles
 post regē. aut aliq mō sic determinato. scz q aliq sit p mū
 ctpm 2 aliq post ipm nullū h3 mediū qd sit de nūero eoz
 rū q sunt eiusdē generis cū ipō pncipio suo respectu cuius
 dr ipm esse p mū. sicut dicim⁹ q linea sequit lineā p mū.
 si nulla sit linea inter eas. vñitas sequit vñitates si nulla
 sit eaz. media vñitas. 2 dom⁹ domū si nulla sit dom⁹ in-
 termedia. Et sicut fm spēm aial bipes sequit hominem 2
 hmōis. s3 nō phibet quin res alteri⁹ generis possit eē inter
 ea que sunt psequēter. vt si stat canis aut equus inter du-
 as domos adhuc habent se ille due domus psequēter. qz
 oimē illud qd est alicui p mū 2 fm aliqē modū p mū est
 et o3 q sit posterius illo ex quo accipit p mū eē. 2 ideo nō
 dr in ordine numeri q vñi sit p mū ad duo. nec in accessū
 ombz lune dr q p mū luna sit p mū secūda sed ecouerlo.

¶ Habitū aut est qd psequenter est cuz tangat
 qm autē ois mutatio in oppositū est. opposita
 aut p raria. 2 q fm p rariōem sunt: p rari-
 tionis aut nihil mediū. manifestum est q in
 p rarijs erit mediū

Rum est m 2 d

Rum est m 2 d

2 d 3 p m

2 d 3 p m

¶ Dico. p. definit p mū. Et dr q p mū dr qn vñi est post
 aliud. tra q nihil mediat eiusdē gnis. Aut p mū fm q in
 phisicis 2 in alijs cōiter sumit est. q cū sit solū post id qd
 est eius pncipiū aut p mū. sicut vñi corp⁹ post aliud. aut
 spē sicut vñi nūerus est post aliū. aut ordīne. sicut miles
 post regē. aut aliq mō sic determinato. scz q aliq sit p mū
 ctpm 2 aliq post ipm nullū h3 mediū qd sit de nūero eoz
 rū q sunt eiusdē generis cū ipō pncipio suo respectu cuius
 dr ipm esse p mū. sicut dicim⁹ q linea sequit lineā p mū.
 si nulla sit linea inter eas. vñitas sequit vñitates si nulla
 sit eaz. media vñitas. 2 dom⁹ domū si nulla sit dom⁹ in-
 termedia. Et sicut fm spēm aial bipes sequit hominem 2
 hmōis. s3 nō phibet quin res alteri⁹ generis possit eē inter
 ea que sunt psequēter. vt si stat canis aut equus inter du-
 as domos adhuc habent se ille due domus psequēter. qz
 oimē illud qd est alicui p mū 2 fm aliqē modū p mū est
 et o3 q sit posterius illo ex quo accipit p mū eē. 2 ideo nō
 dr in ordine numeri q vñi sit p mū ad duo. nec in accessū
 ombz lune dr q p mū luna sit p mū secūda sed ecouerlo.

Hic phs definit quada spem eius qd est pnr. qz all/ quid habitū sup addit pnr. Est em habitū qd pnr est ita q tangit tactu large accepto fm q oē illud tāgit qd est immediatū sine sit corpus sine non. z sic inter habita nī hīl oīno debet mediare nec eiusdem generis nec alterius generis. Hoc autē est qd vocat arabice sese. qd latine vt inquit dñs Albertus succedens appellatur. Qz qbz infertur. q oīne mediū est inter contraria. qz in motu est mediū z oīnis mutatio est inter ptradictoria aut ptra ria. et qz inter ptradictoria nō est mediū. ideo motus est inter contraria.

Cōtinuū autē est quidem habitū aliqd dico autē esse continuū qd idem fiat et vnus vtriusqz terminus eorū q tangunt. et sic fecit nomē con tinuū. quia contineatur. Hoc autē esse nō pōt cū duo sint vltima Sed hoc determinatio ma nifestū est. q in his est quidē pzinuū. ex qbz vnū aliqd aptū natū est fieri fm ptractū. Et sicut ali qn fit continuū vnū sic et totū erit vnū. vel aut penetratione. aut latione. aut tactu. aut ad nas centia. aut infertur. Manifestū autē et quod pri mum pnr. Contactū quidem emē ē necesse pnr esse qd pnr aut nō oīne tangere. Unde et prio ribus rōne pnr est vt in nūeris. tactū aut nō est

Hic definit phs continuum quod est qdam species istius habitus dicens. q continuū est qd est aliquo mō habitum. habitum est quando vltima sunt simul et si de his que sunt simul terminat aliquo modo vnum tūc erit cōtinuū. Cōtinua autem sunt quozum vltima sunt vnū. hoc est cū vtriusqz continuozū sit vnus z idem ter/ minus. z ita continuant ad inuicē sicut fecit nomē. Con tinuū emē dī: quasi in vno se tenens. aut in vno se tāgēs. sed hoc nunqz potest esse si termini qui sunt vltima sint duo vel plura. qz tunc tangētia sunt solū et nō pzinua. Sed ex ipso noie pzinui manifestū est. q in his est conti nuum solū ex quibz vnū aliqd aptū natū est fieri siue ma thematicē siue naturaliter siue artificiose. vnde si se tangant oportet q vniant sicut dicitur mēbra aīalis pzinua q se tangūt et sunt vnū in forma z colligatione. Sicut ei cōtinuū est vnum in multis vnicis ita z eorum vnitūz pēū se tangētū sit vnū. Et autē de se sic tangētibz mul tipliciter vnū. Aut em sunt se tangētia. z sibi inuicem pmixta sic q plurimū vnus sit in plurimo alterius. ita q vnū sit alteri imbitū. Aut sunt se tangētia non tū sibi inuicem imbita. Primo quidem modo vnū recipi/ tur inter spacia siue poros alterius. sicut sunt mixta ele/ mentata in corporibz. et hec vocat pzinuatio poralis. qz sit foraminibz puis q grece pori dicitur. Si secūdo mō tūc nō hnt vnus vltima sua extra se. Aut vniant vlti/ ma eorū seipsis. z siquidē hnt vnus extra se hoc nō p vnire vltima se tangētia nisi per modū ligamenti. sicut vniuntur ossa duo in mēbris ad seinuicem se tangētia. et hec vnio vocatur colligatio sicut collum colligatur capi/ ei z corpori. z pres in collo sibi inuicem vniunt. Si autē vnus non sit extra seipā. aut vniant vltimis sibi cohe rentibus p se. aut quia vtriusqz vltimozū recipitur ab al/ tero in prem sū. Primo quidem mō per simplicēz tactū vniuntur sibi mēbra sūta sicut caro vene nerui et similia.

Secūdo mō vocat vnio insectōis aut in castrature. sicut dicimus ossa capitis esse continua. qz vnū recipitur inse parabiliter in altero et econuerso In mathematicis ves/ ro tangētia vltima efficiuntur simpliciter vnū. et ideo ibi vere est pzinuitas. sed de tali nō est sermo in phisicis

Et si quidē continuū est necesse ē tangere. Si vero tangit nōdū continuū est. Nō em ne cesse est vnū esse ipozū vltima si simul sunt. sed si vnū sunt necesse est et simul esse. Quare inser tus vltimus est fm generationem necesse emē est tangere si adunata erunt vltima. cōtacta ac nō oīnia adunata sunt. In quibus autē non est tactus. Manifestū est q nō est psertus in his

Ista est secūda pars huius capli in qua phs ppat ista tria ad inuicem scz pnr ptractū z pzinuū dicens. q cō sequenter est primum fm radōem z intellectū inter ista qz oē ptractū qd est habitū pnr est. sed nō oē qd pnr est. est tangens. iō fm rōem definitiūā id qd pnr est est pzi/ mū In nūeris em inuenitur pnr esse. sed nō ptractus. et qo pnr se habet ad cōtacta esse sicut a quo nō puerit cō sequentia. Eodem autē modo se habet ptinges ad pzi/ nuū. qm si cōtinuū est necesse est tangere esse. s nō puer titur. qz si ptingat nōdū necesse est pzinuū esse. Nō em necesse est ipozū vltima esse vnū si simul esse cōcedantur sed si cōcedant aliquozū vltima esse vnū. tūc necesse ē cō cedere q sint simul. qz dictū est vltima naturalū corpo rum possunt esse simul. z tū remanēt distincta z nō vnū vltima em mathematicozū nō sunt simul nisi fiant vnus et iō nō pzie dictū est ea simul esse in mathematicis Et quibus ptez. q inferens qui est adunatio ex receptōe vni us in aliud vltimū est in esse inter hec quatuoz. qz si vlti/ ma sunt inserta sibi necesse est esse vnus. et si vnū sunt nō necesse est esse inserta. sicut patet in mathematicis. Est igit insertus vltimū fm generationem istorum que ē ex ppositione definitiūm ipā. qz aliam nō habent genera/ tionem. Similiter necesse est. q tangant se vltima si se pserūtur. ptracta em vltima nō vniuersaliter apra nata sunt esse cōserta. sed qz negato superiori negatur inferi/ ideo si nō sint. ptracta absqz dubio nō erūt pserta. qz in qbz non est ptractus non erit etiam confertus

Quare si et vnitas et punctū qualia dicunt separata. Nō possibile esse vnitatem et pūctū idem his quidē inē tangere. vnitatibz aut pse/ quenter et bozū qdē cōtingit esse mediū Dis em linea mediūz pūctorū est. Harū autē nō est necesse Nullum em mediū ē dualitatis et vni/ tatis. Quid qdē igit ē simul et extra. et qd tan/ gere. et quid mediū. et quid pnr. et quid habitū et quid cōtinuū. et in qualibet vnūqzqz eorūz inest dictum est.

Hic phs ostēdit q si puncta et vnitates essent sepa/ rata. hoc est pncipia corporum z corpora cōponi ex illis adhuc puncta. et vnitates non possint esse idem. qz pun ctis inest tāgere. vnitatibz ac nō puenit tāgere. si pnr cē. Si em pcedat corpus pponi ex punctis. tunc puncta se

tangit cōposita in corpore. s; illud est falsum. vt patebit in sero huius. Alio at mō vere inest pūctis tāgere. qz linee se tangūt in pūctis. q̄uis sic se tangētia cōtinent. s; in talib; neutro isto p̄ modoz cōtingit tangere. igitur pūctra nō sunt vnitates sepate. Alia est dīā inter ea qz in ter duo pūctra est aliqd mediū. etiā si dicant fīm imaginā rionem esse sepata. s; nō est necē q̄ aliqd sit mediū int̄ vni tates. Prīmū p̄z. qz pūctū p̄r habere positionē in conti nuo z ab hac potentia nō est sepabile ita q̄ remaneat pū ctū. et cū positiū est. tūc oportet q̄ inter qliber duo pūctra sit linea. qz nō p̄r habere sitū in cōtinuo nisi sitū terminē et terminū sp̄ aliquid terminati terminū est qd̄ at situa līter finiat̄ duob; terminis terminat. z sic int̄ qliber duo pūctra est linea media. Et iā dñs Alber. pbat in p̄mens/ to suo. q̄ ois linea recta est inter duo puncta. igit̄ si illa cōuetat̄ p̄riculariter seq̄tur. q̄ inter queliber duo pūctra sit linea media. Si ei def̄ q̄ nō sit possibile int̄ qlibz duo pūctra esse lineā. s; non inter qdā duo pūctra erit lineā. ex illa aut̄ sequit̄ destructio primē. q̄ non ois linea est inter duo pūctra qd̄ est inconueniens manifestū in geometria. Scdm̄ p̄z. qz nullū mediū fīm ordinem nūeri est int̄ vni tatem et dualitatē aut̄ inter binariū et ternariū. quapro pter vnitates cōsequēter sunt et nō cōuenit eis tangere sed puncta non sunt consequenter et tangere conuenit eis. et ideo vnitas non est punctum. q̄uis etiam separa ta esse ponantur.

Incidunt dubia quo

rum primū est. An possibile sit aliq̄ esse simul fīm defini tionem hīc positā. Et videt̄ primo q̄ nō nā impossibi le est duo corpora esse in eodē loco. igit̄ impossibile est duo corpora esse sūt. Scdm̄ mouēs et motū sunt simul. et illa sunt corpora. igit̄ duo corpora possunt esse simul. Solo q̄ sic. qz simul dicunt̄ fīm locum quecūq; sunt in vno loco p̄mo: vt duo corpora. Ad obiecta in oppositū Ad p̄mū ddm̄ est. q̄ d̄ definitio debet sic exponi. sūt sunt que sunt in eodē loco p̄mo hoc est primo ita q̄ vltima eoz se cōtin gunt. et sic cadit simul in definitione eius qd̄ est tangere. Alij exponūt illā definitionē sūt sunt zc. p̄mo id ē. p̄po p̄po qdem nō vni corp̄i tm̄. s; duob; corp̄ib; aut̄ trib;. qz sicut locus adequate cōtinens vni corp̄i z nihil aliud d̄z sibi p̄p̄ius. sic etiā locus adequate cōtinens duo corp̄i z nihil aliud d̄z p̄p̄ius illis duob; corp̄ib; z conti nens tm̄ tria corpora d̄z illis trib; p̄p̄ius. Et dicit̄ illi sic ad argumentū q̄ aliqua esse in eodē loco p̄p̄io intelligit̄ duplt̄. vno p̄ penetrationem dimētionū ita. s; q̄ dimētio nes vni p̄ penetrat̄ dimētionē alterius. et sic impossibile ē duo corpora aut̄ tria p̄ se subsistentia esse in eodem loco p̄ p̄io. Alio intelligit̄ aliqua esse in eodē loco p̄ instātiā et sic duo vel tria p̄ se subsistentia bñ p̄nt esse in eodē loco p̄p̄io z sic ddm̄ est de mouente et moto q̄ sint sūt p̄ in/ distātiā aut̄ p̄iūctōem sine medio. p̄p̄ie tm̄ loquēdo duo corpora nō sunt sūt. qz nō sunt in vno loco p̄p̄io q̄uis bñ sint in vno loco cōi z hoc imp̄p̄ie est eē simul. Naz si hoc sufficeret esse simul tūc oia p̄nt dici simul q̄ in ce/ lo p̄cludunt̄. Et ex eodē fundamēto nō dicunt̄ in p̄posi to aliqua sūt tpe vt duo gemelli. nec etiā duo relatiua cuz nō definiat̄ hīc sūt in cōi in q̄stū extēdit se ad oēs mōs sūt/ tatis s; in p̄posito definiē simul fīm locum.

Secūdum dubium est.

Quo tangere et simul se hñt. So° sicut supaddēs et supadditū. Nam oia q̄ se tangit sunt aliquo mō simul fīm sua vltima. vñ esse sūt supaddit illi qd̄ est tangere has bitudine ad aliqd extrinsecū. s; habitudine ad locū ita q̄ sicut tangere d̄z per immediatōem vltimozū adinuices fīm se ita sūt dicit eandē immediatōem p̄ p̄p̄tōem ad aliqd ex trinsecū. s; ad locū. Et iō d̄t dñs Alber. q̄ separati oppo nit̄ duob; istis scz tangere et esse simul

Tertium dubium est.

An duozū mobiliū separatozū p̄r esse vnus p̄mū mo tus. Et videt̄ q̄ nō. qz motus accipit suā cōtinuitatē a mobili. s; diuersozū mobiliū nō est vnus motus. igit̄. So° q̄ sic. vt p̄z p̄ p̄m̄ in ter. de p̄cussione duaz chor darū faciētū sonū armoniciū. Ad obiectū in oppositū ddm̄ est. q̄ in motu est duplex cōtinuitas. s; formalis et materialis. Formalis qdem p̄tinuitas est in motu tpe qd̄ est p̄tinua mēsurā ip̄ius mor̄. Cōtinuitas ex materialis est ex vnitate spacij z mobilis p̄ hoc ad obie ctum ddm̄ est q̄ diuersozū mobiliū p̄r esse vnus p̄mū motus p̄tinuitate formalis. nō aut̄ p̄tinuitate materialis. Et q̄ p̄z. q̄ p̄fectissima motus p̄tinuitas est q̄ ex vtro q̄ scz ex tpe z mobili. z illa nō pōt esse diuersozū mobili um. s; dūtaxat vni. Et rēp̄us. vt dicit̄ est sup̄ nō acci pit p̄tinuitatē a quocūq; motu s; a motu p̄mi mobilis

Quartum dubium est.

Quo debet exponi illa p̄ricula mutans in definitōe mē/ dy posita. So° q̄ d̄z exponi passiuē. z sic sensus definitōis ē. Mediū ē supple illud in q̄ mutat̄ id est id qd̄ mu taf est aptū natū p̄tingere. p̄mū. id ē p̄mo. q̄ in qd̄ vlti mū mutat̄. id est mutat̄ fīm naturā. Nec etiā hīc definit̄ mediū generaliter acceptū. qm̄ sic inuenit̄ in syllis z in nūeris. sed hīc definit̄ mediū sp̄cialiter acceptū in q̄stū est mediū in motu p̄ hico. Nam sic necesse est p̄mo mediū attingere q̄ vicinū terminū. Et ipa mediū definitio in telligit̄ p̄ncipaliter de medio in motu locali. qm̄ ibi opoz ter oia media necessaria p̄transire. Et intelligi p̄r de mo tu alterationis sic fiat fīm naturā vt in fructibus. natura em̄ p̄cedit in ceruis de albo in viridē colorē. de viridi in glaucū. de glaucū in rubeū. et de rubeo in nigrū.

Quintum dubium est.

An p̄traria sint bñ definita. Et videt̄ q̄ nō. qm̄ ex ea sequeret̄ q̄ solū mor̄ elemētozū haberet p̄trarium. qz ille hz maximā distātiā fīm lineā rectā. So° q̄ sic vt p̄z p̄ Aresto. dicentē. q̄ p̄ria fīm locū dicunt̄ q̄ plurimū id est maxime distāt̄ fīm lineā rectā. Ad obiectū in oppo sitū ddm̄ est. q̄ illa distātiā fīm lineā rectā nō intelligit̄ de distātiā simpliciter dca. qz tunc motus istoz inferio rum nō haberet maximā distātiā s; intelligit̄ p̄parati/ ue p̄p̄ando ad determinata loca mobilia

Sextum dubium est.

An mensura contrarietatis localis sit recta distātiā. Et videtur q̄ non. quia motus celi qui est ab oriente in occidēs cōtrariatur motū qui est ab occidente in ori ens. et tamen non est per lineam rectam. Solutio q̄ sic qz cōtraria dicuntur. quasi p̄tra se euntia. sed vnus motus localis directe nō p̄r esse alteri obuius nisi fiat fīm rectā lineā. igit̄. Ad obiectū in oppositū ddm̄ est q̄ s;

Septimum
Dramum
Anum

Alii motus aliquo modo contrarij videantur habere distantiam et repugnantiā fm lineā circularem. contrarietas tñ in talibus si q sit attendenda est penes lineā rectā q pcedit ab vno puncto scz orientis ad reliquū punctū. scz occidentis:

Septimum dubium est.

An pñr sit bñ definitū. Et videt q nō. qz si inter duos hoies mediaret canis. tñc nō possent dici pñr qm medi/ar mediū eiusdē generis. So° q sic. qz puenit oī pñro to sub definito z soli z sp. Et ad obiectū i oppositū dōm est. qz definitio pñi intelligit de genere pñico. hoc est de his q sunt eiusdem rōnis seu spā spālissime z nō de genere logico. Et notandū est q pñre vna luna nō est cōsequens post aliā fm substantiā. s; fm actū incēssionis et lunatōnis vna luna dicitur post aliā esse.

Octauum dubium est.

An pñria sint bene definita cū dī. pñria sunt qz vltima sunt vñū. Et videt primo q nō. qz pres linee circularis sunt pñria. et tñ vltima illaz nō sunt vñū. qz in linea circulari nō est dandū pñmū necq vltimū igit Se cūdo vltima pñrioz sunt diuersa. igit nō sunt vnum. Pñs pbat. qz vltima sunt termini pñrioz. in eodē at pñrio termini sunt diuersi. igit a fortiori due extremitates linee sunt abinuicē diuersae. Tertio. ram⁹ q inserit rñico cōtinuatur ipi rñico. z tñ vltima illorū duoz nō sunt vnum. qz sunt in diuersis subiectis. igitur continua male definiuntur. Solutio q sic. quia in omnib; con/ tinuis reperit aliquid vnum qd est vltimum vtriusq; p tis siue fuerint z arte siue p naturam siue p intentionem. z cōs. Ad obiecta in oppositū. Ad primū dōm est. lī/ ter in linea circulari fm se totū nō sit pñmū nec vltimū. tñ respō pñū ibi est dare pñmū et vltimū nō tñ in actu s; in potētia. z ille pres pñre dicitur pñria ad inuicē. qz illa rum pñū vltima s; vñū. Ad scdm dōm ē q i pñrio est duplex vltimū siue termin⁹. Nā qdā est tñm⁹ termi/ nans tantū. vt sunt extremitates linee. Alius est termi/ nus pñriuanus z terminās simul. et de tali termino loqñ do pres pñriui habet idem vltimū. licet habeant diuersa vltima terminantia tñ. vñ ille terminus fm aliā rōem est terminās et pñriuanus. qz terminat vñā prē linee fm se. s; dicit pñriuanus p respectū ad aliā ptem linee. cū q pñri/ nuat aliā prē. Ad tertū dōm est. q ille ramus pñriua tur rōne nutrimenti qd transit de vno in aliud z causat ibi pñriuitatē. z rōne illi vltima illoz duoz sunt vñū qz anq; pñriuanus qz ibi sit talis trāsfusio nutrimenti et licet primo sint diuersa subiecta. tñ postea fiūt vnum subiectū p talem continuitatem

Nonum dubium est.

Quo hñt se pñr. pñriū. z pñriū. So° hñt se sicut superius et inferius. qz qñq; sunt tāgentia aut pñria sunt pñr se hñtia. qz in illis vñū se hz post aliud z nō est mediū eiusdē gñis. s; nō ecōtra. In aliqb; ei est pñr vbi nō est tāgere. sicut in formis separatis a materia. aut i vni/ tatib; alicuius nūeri q pñr se hñt et nō se tangūt. qz tac/ rus est solū corp⁹. Sicut pñriū est pñriū. s; nō ecōtra qz illa qz vltima sunt vñū hñt vltima s; sed aliq; bñ hñt vltima s; ita tñ q vltima nō sunt vñū. vt sunt corpa q sunt in vno loco simul. z sic p. q pñriū est inferi⁹. z de

inde pñriū. et vltimo pñr se habens qd est cōmuni/ illis. et de ipsis verificatur

Decimum dubium est.

An oīa pñria sint tāgentia. Et videt pmo q nō. qz tāgentia sunt ab inuicē diuersa. cōtinua autē nō sunt di/ uersa sed faciūt vñū nūero. igit aliq; sunt pñria q nō sunt tāgentia. Secūdo pñria hñt vñū vltimū inter se. tan/ gentia plura habent vltima. qz ad hoc q aliqua sint s; oportet q sint plura. So° sic. vt p. ex dictis. Ad obiecta in oppositū dōm est ad pñmū. qz pres pñriui duo bus modis pñderant. vno modo inqñram sunt sub for/ ma pñriui. et sic faciūt vñū nūero cū suo toto. Alio pñ/ derant in rōne pñriū. et hoc mō ille pres sunt diuersae iter se. iō pñt habere rōem tāgentiū. qz licet pñriuitatē ha/ beant rōne totius tñ in rōne pñriū hñt diuersitatē. z p se/ quens diuersa vltima. Ad scdm dōm est. q ille pres habent tñ vñū vltimū in actu illud tñ vltimū est plu/ ra i potētia et illa pñt reduci ad actū p diuisionē z illud vltimū inqñtū plura i poñā hz rōem simul. s; inqñtū vñū in actu nō dat illis pñib; rōem contigui necq simul. sed dat ipis rōnem continui

Undecimum dubium est.

An pñria pñt se habere. Et videt q sic. vt pñria diuersaz lineaz se hñt pñr ad inuicē. igit pñria pñt se pñr habere. So° q nō. qz inf qlibet duo pñria ē linea me/ dia. Et ad obiectū in oppositū dōm est. q dicit arist. intelligitur de punctis in eodē pñrio q vt dī Arist. nō pñt se pñr habere. Nec etiā pñria sunt que tangunt. sed sunt ea quib; linee se tangūt. Et dīa inter punctū z vñū/ tatē est. qz punctus sup addit vñitātē pōem in continuo. Etiam vñitas nō solū est pñcipiū nūeri. s; etiā ps. nō at pñctus est linee ps. s; pñcipium solum

Unus aut motus dicitur multipliciter. Unū quidē em multipliciter dicimus. Genere qui/ dem igit vnus est fm figuras pñdicamenti loci mutatio qdē em oī loci mutatiōi genere vna est. Alteratio at loci mutatiōe altera genere est.

¶ Istud est secūdū caplm huius tractatus in quo pñs determinat de vñitate mot⁹. Et diuiditur pñs capitulū in duas pres. In quartū pñma determinat de vñitate cōn/ trali mot⁹. In secūda de vñitate motus q sit p modū ac/ cidētū inseparabiliū in ipō motu. ibi. amplius at dī vñ. Quātū igit ad primā prem dī pñs. q motus multiplē/ citer dicitur vnus. qz vnus multipliciter dī. Et dicit q motus dicitur vnus genere cuius termini ad quos est motus sunt in vno genere. hoc est in eodem pñdicamēto. sicut loci mutatio vna est in genere cū loci mutatiōne sicut circulatio vna est cū recto motu. z motus sursum hoc modo vnus genere cū motu deorsum. Alteratio at. et loci mutatio non sunt vñū in genere. qz finis alteratiō/ nis est in genere qualitatis. z finis loci mutatiōnis est in genere vbi.

Specie aut vnus est. cum genere vnus est. et indiuidua specie sit. vt coloris quidem sunt differentie. Jam igitur alius specie denigra/ tio et dealbatio. Omnis autem dealbatio

omni dealbationi idē fm specie erit. et oīs deni-
gratio denigratōi Albedini autem nō ampli-
us Unde specie vna dealbatio dealbatiōi omī
Si aut sunt quedā que et genera sūt et species
sunt. manifestū est qd vt spē vnus erit. simplici-
ter aut vnus spē nō vt doctrinatio. sed scia que
dam spēs existinatōnis. gen⁹ at sciaz aliarū

¶ Dic phs ondit. qd motus dicitur vnus specie dicens. qd
motus specie vnus est qui cū genere vnus sit. et cū hoc
per indiuiduā speciem que est spēs spēalissima Sūt em
coloris qui est finis alterationis multe differentie fm spe-
ciem. et tō alteratio cuius finis est vna spēs coloris nō ē
eiusdem spēi cū illa cuius finis est alia spēs. vt denigratio
in alia spē est qd dealbatio sed oīs dealbatio cū oī de-
albatione erit eadem alteratio. et idē motus fm spēm et
oīs denigratio eadem est cū oī denigratio in spē. Nō
gratio tū cū dealbatione nō ē eadem fm spēm Unde cū
spē vna dealbatio cū oī dealbatioe habet pparōem ad
oēm dealbationē. qz nō est ppario nisi eoz qz ueniunt in
aliquo vno in quo fit ppario eoz adinuicē Sūt aut qdā
fines motuū qui sunt simul et gna et spēs sicut subalter-
na qz inter genus generalissimū et spēm specialissimā sūt
Motus quidē ad tales fines dicitur qdām vn⁹ in spē. qz
uis nō dicit absolute et simpliciter vn⁹ fm spēm. qz ab-
solute et simpliciter nō est spēs nisi spēs spēalissima. sicut
est motus qui dicit doctrinario. si dicat scia in cōi sump-
ta esse spēs acceptōis siue opinionis. put opinio dicit oēm
actōem p intellectum. Licet ei scia qd est habit⁹ demon-
stratiō⁹ sicut sit spēs acceptōis aut opinionis. tū est ge-
n⁹ haz sciaz. s. geometrie astronomie arithmetice et mu-
sice. tō doctrinario in cōi nō est motus vn⁹ fm spēm spe-
cialissimā qz simpliciter spēs est. s. potius quodām vn⁹
qz est vnus fm id qd est spēs ad qdā alia. sic qz fm spēm
est vnus qui est ad idē fm spēm motus.

Dubitauit aut aliqz si spē motus vn⁹ sit. cū
ex eodē idē in idē muret. vt vnū pūctū ex hoc lo-
co in hūc locū. itez et iterū Si at h est erit circu-
latio rectitudini eadē. et volutatio ābulatōni

¶ Dic phs mouet vnā dubitatōnem circa deā scz. An
plures motus qz sunt ab eodē ad idē sunt vn⁹ spēi. qz ad
motū vnus spēi sufficit vt videt terminus vnus spēi.
Et videt qz nō. qz possibile est vt vnū pūctū aut hō aut
aliqd mobile moueat ex hoc loco in illū locū iterū et ite-
rum. ita qz bis aut ter diuerso motu moueat. vt ex a in b
ita qz prima vice moueat p arcū circuli sup que sunt a et b.
Secda aut vice moueat p diametru qz est inter a et b.
et tertio veniat volutatu. et quarto veniat ambulās Et
cū oēs isti motus sunt ab eodē ad idē videbit fm oīta
qz oēs isti motus sunt eiusdē spēi. sed hoc est incōueniēs
igit nō est sicut vnus mot⁹ in spē qz idē mobile mouetur
ab eodē ad idē. vtz de motu circulari et recto.

Aut determinatū est id in quo est. si alterū ē.
spē. qm alter motus est. Circulare aut a recto
alterū spē est genere quidē igit et specie. motus
vnus sic est.

¶ Dic phs soluit dubitatōem dicens. qz in veritate non

sufficit ad hoc qd motus sit vnus specie vnitas specifica
termini ad quem. sed etiam requirit vnitas mediū ita qd
mediū in quo solūmodo est motus sit idē. Et quo pz
qd motus circularis et rectus etiā si sint ex eodem in idē
nō erūt eiusdem spēi. Et in alterationibz sūt est. qm sūt
cū testat Auicēna nigrū venit ad albū multis vijs. alijs
qn emī venit per viride. et glaucū et fuscū et subalbz. alijs
quādo p nūosuz et rubeū et croceū. aliqn p iacincinū et
lucens et licet isti motus sint ad idē spē et ex eodē. non
tū sunt idē spē. qz mediū p qd est trāsitus in qz solūmō
essentialiter est motus est ad aliud et aliud spē igit mōis
p dicitis dicitur mot⁹ esse vnus fm genus et fm speciem

Simpliciter aut vn⁹ motus qui suba qdez
vnus et nūero est. qd aut h mōi sit manifestum
est diuidentibus. Tria em sunt fm nūez circa
que dicimus motū vnū qd. et in quo. et qn. Di-
co aut qd qm necesse est aliquid esse quod mo-
uetur vt hoīem aut alterū. et in aliqz hoc moue-
ri. vt in loco aut in passione. et qn. In tpe ei oē
mouet. Hoz iterū aut genere quidē aut specie
esse vnus est in re in quam mouetur. habitum
erat in tempore.

¶ Dic phs onit quis motus dicitur vn⁹ dicens qd simpli-
ter absolute et sine determinatione est motus vnus aut
substantia aut nūero. Dicit aut substantia vnus qd ex
substantialibz motū ueniētibz est vnus. eo modo quo
oīa sibi substantialia sunt. eodem modo sicut vnus ē in
quo non inuenitur diuersitas in nūerando. Quis at sit
motus taliter vnus manifestum erit si per diuisionem
accipiant ea qz exigunt ad vnitatē motus. Sunt aut tria
fm nūerū circa que dicitur motus vnus. qn illa tria eaz
dem sunt. scz id qd mouet. et in quo mouet et temp⁹ qm
mouet. Dicit em qd mouetur. qz in oī motū aliquid ne-
cesse est esse qd mouet hoc est mobile vt hoīem aut asinū
aut pūctū fm eos qui dicūt pūcta moueri Et iterū necē
est. vt in aliquo sit motus eius vt in loco. aut in passione
aut in qualitate alia. et iterū aliqn mouet. qz in tpe oīs
motus. S; inter hec tria non ostendit vtrum motus sit
vnus genere. aut spē vn⁹. nisi penes illud in quo est vn⁹
motus quod est natura fluens in motū. Sed pns et ha-
bitum ad eē motū in genere est esse eū in tempore. quia
omnis motus est in repote sed non oportet qd idem mo-
tus in genere vel specie sit in eodem tpe. qz tales mot⁹
possunt esse in eodem tempore aut in diuersis tpeibz

Simpliciter aut vnū in oībus his est. Et
nāqz in quo est vnū. oportet esse et indiuisibile.
vt spēm. Et ipm qn vnū tēpus et nō deficiens
Et qd mouet vnū esse. nō fm accūs. vt albz
nigrū fieri et choriscū ambulā. sed fm accūs Neqz cōe esset
emī duos hoīes simul sanari fm candē sanita-
tem vt obtalmie. sed non vnus bic est sed spe-
cie vnus est.

¶ Dic phs onit quis dicit vn⁹ nūero dicens simpli-
ter absolute et sine determinatione est motus vnus aut
substantia aut nūero. Dicit aut substantia vnus qd ex
substantialibz motū ueniētibz est vnus. eo modo quo
oīa sibi substantialia sunt. eodem modo sicut vnus ē in
quo non inuenitur diuersitas in nūerando. Quis at sit
motus taliter vnus manifestum erit si per diuisionem
accipiant ea qz exigunt ad vnitatē motus. Sunt aut tria
fm nūerū circa que dicitur motus vnus. qn illa tria eaz
dem sunt. scz id qd mouet. et in quo mouet et temp⁹ qm
mouet. Dicit em qd mouetur. qz in oī motū aliquid ne-
cesse est esse qd mouet hoc est mobile vt hoīem aut asinū
aut pūctū fm eos qui dicūt pūcta moueri Et iterū necē
est. vt in aliquo sit motus eius vt in loco. aut in passione
aut in qualitate alia. et iterū aliqn mouet. qz in tpe oīs
motus. S; inter hec tria non ostendit vtrum motus sit
vnus genere. aut spē vn⁹. nisi penes illud in quo est vn⁹
motus quod est natura fluens in motū. Sed pns et ha-
bitum ad eē motū in genere est esse eū in tempore. quia
omnis motus est in repote sed non oportet qd idem mo-
tus in genere vel specie sit in eodem tpe. qz tales mot⁹
possunt esse in eodem tempore aut in diuersis tpeibz

unitate numerali motus tria requirunt. Primo quod oportet esse unum et idem numero id in quo est motus sicut in natura quod fluit de uno termino motus ad alium. ut scilicet species aut forma in qua est motus sit una numero. et indivisibilis. hoc est unitas termini ad quem. Secundo requiritur quod tempus quod est aliquando in quo est motus sit unum et indivisibile. hoc est indivisum et quere non interruptum. hoc est requiritur unitas temporis. Tercio tempus est propria mensura ipsius motus. unum si aliquid movetur ut motus diversis temporibus etiam si esset unum motum secundum speciem motus ille tamen non est unum numero propter temporis interruptum. Tertio requiritur quod subiectum motus quod movetur sit unum hoc est requiritur unitas numerali subiecti quod actus non numerat nisi ad numerum sitare sui subiecti. motus autem actus est. igitur ad unitatem requiritur unitas mobilis. Nec ad unitatem numerali motus sufficit unitas per actus. quod si sic. tunc duo motus genere diversi essent unus secundum numerum. quoniam choriscus siue rosos et albus sunt unum numero. sed motus chorisci siue rosos et albi non sunt unum motus numero quoniam si fiat in eodem tempore. quod motus chorisci est localis. et motus albi est motus alterationis siue de albefactionis. quod nec sunt idem species. nec genere. nec sufficit ad unitatem numerali motus. unitas mobilis secundum speciem tamen quod tunc duo homines ambulantes in uno tempore uno motu specie moverentur uno motu numero quod falsus est. Et idem est si duos sanari dicam secundum sanitates eiusdem speciei. puta ab ophthalmia quod dicitur oculatio quod est apostema oculi. talis est motus non est unum simpliciter sed est unus secundum speciem.

Socrates autem secundum alterationem eadem alterari specie et in alio aut tempore et iterum in alio. si quidem contingit corruptum iterum unum fieri numero erit et hoc unus si vero non idem quidem. unus autem non.

Hic philosophus introducit quadam dubitationem. An socrates alteratur secundum unam et eadem speciem alterationis quod est albefactio aut alia quocumque. et alteratur in alio et alio tempore. si species quod est finis alterationis est una numero in duobus illis alterationibus tunc videtur quod iste alterationes sunt eadem numero quoniam sunt in diversis temporibus. Ad istam philosophus respondit quod species ad quam alteratur socrates non potest eadem numero nisi corruptum idem numero reiteretur et reuertatur. quod socrates non alteratur bis in eandem speciem albedinis. aut sanitatis nisi prius corruptus albedo vel sanitas ad quam primo alteratur est. ut in secunda alteratione iterum alteratur ex contrario ad albedinem vel sanitatem. si igitur reiteratur idem numero in secunda alteratione tunc illi duo motus sunt unus numero. sed si species illa siue forma ad quam alteratur in secunda alteratione non reiteratur eadem numero. tunc non erit ille due alterationes eadem numero. Quod autem idem videtur in motu uno numero et continuo. quod motus nihil aliud est nisi ubi generatur post ubi. vel forma generata post formam secundum primum processum de uno in aliud. sed manifestum est. quod primum corrumpitur continue. et posterius continue in motu generatur. et ideo si corrumpitur et generatur in motu si alia et alia. tunc etiam non videtur idem esse motus substantialiter sed alius et alius. sed si in motu reiteratur idem numero generatum quod fuit corruptum tunc motus substantialiter erit idem numero.

Habet autem dubitationem huius similem. et videtur una sanitas et omnino habitus et passiones subesse in corporibus movens namque videntur habitus et fluentia. Si igitur eadem et una quod diluculo et nunc sanitas quare non et cum deficiens accipiat iterum.

sanitate hec et illa una numero erit.

Hic philosophus movet quadam aliam dubitationem similem precedenti. et est de formis. An forme quod sunt in subiectis continue transmutatis sicut est sanitas quod est in preperantia humorum et coniunctione elementorum in aiali. Et sicut de omni habitu siue forma quod est in subiecto quod secundum ponentia ipsum est in continua variatione maneat eadem vel non. Et videtur quod variatur. quod subiecta habitus tales formas ex continua alteratione complexionatum movetur et continue sunt fluctantia. eo quod alias et alias habitus quantitates et partes deperditas et restauratas ergo forme quod in illis subiectis sunt variantur. quod quilibet forma requirit subiectum primum. et quoniam variatur tunc non est proprius et ita videtur destrui forma quod est in subiecto. Si autem dicatur quod forma in tali subiecto variato remanet eadem. et quod eadem sanitas continue quod fuit heri et hodie. non esset ratio. quare non simul diceretur una numero sanitas quod aliquid habuit ante egritudine et quod recuperat post egritudine. cum vtraque sanitas redeat postquam corrupta est.

Eadem enim ratio est nisi quod in tantum differt. quare si quidem duo idem. sicut numero unum. et habitus eadem necesse est unum ei numero. actus unum numero. si vero habitus unum est. fortassis non alicui videbitur unus et actus esse. Cum ei pauset ambulans non amplius est hec ambulatio. Iterum autem ambulante erit. si igitur unus et idem est. contingit unum et idem corruptum. et esse multotiens. De quidem igitur sunt dubitationes extra que nunc est intentio nem.

Hic philosophus determinat veritatem circa primam dubitationem de cens. quod non est diversa nisi in hoc. quod in uno non est sanitas interrupta per suum habitum oppositum. sed est variata de specie in specie simile. In altero autem non est interrupta et variata de contrario in contrario. Et si aliquid dicatur. quod hec duo sunt idem et sunt unus motus vel actus sicut numero dicitur unus motus vel actus quod sunt ad primam sanitatem et secundam. tunc necesse est quod etiam habitus siue forma prima et secunda sit eadem numero. unum enim numero actus siue motus sanitatis est quod est unus numero habitus siue forma sanitatis. sed est ad quam est sanitas. sed non convertitur. quod si sit unum habitus vel forma. quod propter hoc etiam unus numero sit actus vel motus eius. quod cum quis pausat postquam ambulaverit. tunc cessat actus vel motus ambulantis eius. Cum autem iterum ambulat. tunc est alius motus ambulantis eius. et tamen habitus a quo est ambulatio que est habitus ambulantis est unum et idem. Si autem propter hoc dicatur. quod similiter habitus et forma sanitatis est unus et idem habitus numero et actus et motus sunt diversi. sic sequitur quod unum et idem quod est habitus sanitatis corrumpitur et erit multotiens secundum quolibet subiecti variationem. sed istud est impossibile. De igitur dubitationes sunt extra percuratorem quod nunc est. sed propter similitudinem inducte sit. quoniam sicut subiecti variatio inducit formam variationem. ita et ipsa motus successio videtur inducere variationem forme et nature in qua est motus. Venerabilis tamen dominus Albertus dicit ad principalem dubitationem. quod motus continue et unus est numero. quoniam non interruptus per aliam formam et aliam que fit in ipso. et hoc ideo. quod plus in ipso non distinguit actualiter a posterori quod nihil discontinuat aliquid nisi quod actualiter distinguit ipsum. Unde cum in motu sit potentia tamen et non actus nisi imperfectus remanet totus processus qui motus dicitur.

multi erunt mori quoz quies est media. qz si aliquis mori...

Amplius autem dicitur unus est perfectus siue secundum genus...

Quia est secunda pars huius capituli. in qua philosophus determinat...

Amplius autem aliter propter predictos dicitur motus...

Deinde philosophus ostendit motum esse unum. quod est regularis siue...

Est autem et in omni motu quod regulariter est aut...

non est Et namque aliter rabis regulariter fertur et...

Deinde philosophus ostendit in quibus motibus regulariter et irregulariter...

motus est eiusdem essentie cum suo termino ad quem. Et gratia sui termini ad quem est in genere ponendus. Minor pars. quoniam illi motus dicitur unus in genere qui terminatur ad formas eiusdem generis predicamentalis. et illi dicitur si genere qui terminatur ad res diversorum predicamentorum quia motus distinguitur secundum distinctionem sui termini ad ad quem. et ab illo termino capit unitatem. et diversitatem ab alijs. ergo illi motus qui sunt ad eundem terminum in genere sunt unus motus secundum genus. et per se ad unitatem motus in genere sufficit terminum ad quem inquirere. non autem ad unitatem motus specificam sufficit unus terminus ad quem. quod sic motus per chordam et arcum essent eiusdem speciei quod est falsum. et ideo ad unitatem specificam motus non solum requiritur unitas termini ad quem. sed etiam requiritur unitas medij sive spatij. Sed ad unitatem numeralem motus que est unitas simpliciter requiritur unitas mobilis temporis et termini ad quem. **Conclusio sequitur ex premissis. et est per se in textu. Maior alteri? dis.**

Si motus debeat simpliciter unus dici. necesse est identitatem eius in quo est motus et temporis observari. Minor. Ad motum numero unum idem numero requiritur subiectum. Conclusio. Igitur ad hoc quod motus sit unus numero requiritur punctum triplex predictio

Maior pars quoniam per id in quo est motus intelligitur forma aut dispositio secundum quam fit motus. ut secundum calorem fit calefactio. et secundum quantitatem augmentatio. et secundum ubi motus localis. et oportet quod tale sit unum secundum speciem. et oportet etiam tempus esse non interruptum. quod teste Aristotele. motus dicitur unum in quantum continuus est. sed ad unitatem motus requiritur id in quo est et tempus. Minor pars. nam si duo homines eodem tempore sanarentur secundum eandem sanationem. scilicet ab obraltia. tunc sanatio unus esset eadem specie cum sanatione alterius. sed non numero. **Conclusio pars per illas predictiones ad unitatem numeralem motus requiritur que sunt unitas mobilis temporis et termini ad quem. Et enim requiritur unitas mobilis pars. quoniam unitas accensis presupponit unitatem sui subiecti. sed motus est accensibilis. et unitas eius presupponit unitatem mobilis. Etiam si motus esset unum numero et simpliciter et haberet duo mobilia diversa. tunc sequeretur quod unum accensibilis numero esset in diversis subiectis. Et quod requiritur unitas temporis pars. quod tempus dicitur unum quoniam mensurat motum aliquem non interruptum quiete media. sed si tempus mensurans motum non esset hoc modo unum. tunc oporteret motum interrupti quiete media. ergo non esset unum. Item ad unitatem mensurati requiritur unitas temporis quod est mensura ipsius. Et quod erit unitas termini ad quem pars. quod nullus motus interruptus quiete media est unum. sed si motus haberet plures terminos ad quem esset interruptus quiete media. Nam semper in termino ad quem motus fit quietes. si ergo haberet plures terminos successiue in primo tunc esset quietes. et sic ille motus esset interruptus per quietem mediam. Unde si ibi non fieret quietes tunc ille motus non terminaret illo termino in actu. sed solum in potentia. ideo ille terminus non diceretur terminus ad quem motus simpliciter.**

Ad obiecta in oppositum. Ad punctum dicitur quod ad unitatem motus requiritur unitas mouentis. quod unitas termini. puenit ratione mouentis illi sui finem intendenti. tunc quod mouens est extrinsecus. ideo

hic de ipso non fit mentio. Etiam unitas mouentis per intelligitur per unitatem termini ad quem. quod in de generatione dicitur quod diversitas agentium inducit diversitatem formarum. Unde licet aliquando ad eundem motum concurrant plura mouentia secundum id quod sunt tamen subordinantur inter se et faciunt unum in ratione mouentis. **Ad firmatorem dicitur quod ille motus non est unus et continuus simpliciter. quod motus cum sit accensibilis corrumpitur ad corruptionem subiecti. cum verum quod manet unitas et corporeitas eiusdem rationis in tali mobili. ideo ille motus est eiusdem rationis. sed quod subiectum eius simpliciter variat in numero. ideo ille motus simpliciter variat. et non est unus simpliciter. Nam unitas accensibilis presupponit unitatem numeralem sui subiecti. et quibus maneat eadem forma corporeitatis in punctum. et eadem portio materie. quod tamen non manet eadem forma subaltera viciniam quod presupponitur ante aduentum accidentium. ideo diversificat ille motus. **Ad secundum dicitur quod motus non est capus non est numerale a tempore tanquam a causa. sed tanquam a perturbabili signo. Exempli gratia. dicitur soler quod predictores individuates non dicuntur individuates causaliter. sed solum individuates secundum signa. et sic est in proposito. Sed alij dicunt quod tempus non est plene extrinsecum primo motui. quod ideo secundum subam est causa motus et temporis. Nam unitas primi mobilis antecedit motum et unitatem motus. et presequitur tempus et unitatem temporis. est etiam proportio temporis ad motum et quantum ad subam et esse. ideo tempus mensurat motum secundum id quod est. et secundum duracionem eius. ideo ad unitatem numeralem motus aliquid facit formaliter unitas temporis. et quod primus motus est in omnibus alijs vis causa in effectu. ideo tempus non est totaliter extrinsecum alijs. et sic dicitur quod ad unitatem numeralem motus facit aliquid tempus causaliter et non solum ut signum. ut de prima solo. **Sed dicitur res. accensibilis capit numerum a suo subiecto. motus accensibilis. ergo accipit unitatem a suo subiecto. et non a tempore. Ad hoc dicitur quod duplex est accensibilis. quod dicitur est absolutum sive permanens. et quod dicitur est respectuum sive successivum. tam maior intelligitur de accensibile absoluto et permanente et non de accensibile respectivo sive successivo. **Ad tertium dicitur quod ille motus si sit continuus de nigro ad album. tunc rubrum non erit eius terminus nisi in potentia. quod non terminabit actu. aliter motum. cum ibi non sit quietes. et si ponatur ibi esse quietes tunc mobile non mouebit continue. quod erit interruptio motus et sic non erit unus. **Ad firmatorem dicitur quod plus terminum a quo apprehendit hic sub termino ad quem. nam si terminus ad quem sit unus numero. tunc etiam terminus a quo erit unus numero**********

Incidunt dubia quorum primum est. An motus sit unus. Et videtur quod non. nam illud dicitur unum quod est indivisibile. motus autem non est indivisibilis. quod est continuus. et tamen autem est divisibile. ergo motus non est unus. **Solo quod sic. ut per philosophum in textu. Et ad obiectum in oppositum dicitur quod triplex aliquid dicitur esse unum scilicet indivisibilitate. et tunc unitate. et ratione. licet ergo illud quod est unum indivisibilitate sit indivisibile. non tamen illud quod est unum unitate. et sic determinat plus de unitate motus hoc est de unitate motus.**

Secundum dubium est. Penes quod attenditur unitas essentialis in motu. **Solutio penes illa que necario requiruntur ad motus essentiali. Unde ad essentialiam motus requiruntur ista tria. scilicet motus**

Et videtur quod non quod pauciora requiruntur ad motum imperfectum quam ad motum perfectum. Et est magis unus motus imperfectus quam perfectus. Confirmatur motus perfectus non est magis primum quam motus imperfectus. Et motus perfectus non est magis unus quam motus imperfectus. Solo quod sic quod omnis divisio repugnat unitati. nam ipsa est in plura. unum et plura opponuntur. sed in omni motu imperfecto est quidam divisio. quod talis motus non habet omnes partes quas debet habere. cum dicatur imperfectus propter earentiam alicuius. sicut habet per divisionem brachij est imperfectus. motus autem imperfectus non est simpliciter unus. sed quod talis divisio non est in motu perfecto. ideo motus perfectus est magis unus quam motus imperfectus. Et inter omnes motus motus localis dicitur esse perfectus secundum genus. alij vero motus qui sunt ad alia predicamenta sunt imperfecti secundum genus. quod motus localis nihil absolute abijcit quod est de suba mobilis. Et motus localis non facit mobile tendere ad corruptiōnem. sed omnes alij motus abijciunt quod est de suba mobilis. et faciunt ipsum tendere in corruptiōnem. Et inter motus locales motus circularis est perfectus secundum speciem et motus rectus imperfectus. quod motus circularis solum elementis solum mobilibus celestibus. sed motus rectus provenit solum elementis. Et inter motus circulares motus circularis primi celi est perfectissimus. Ad obiectum in oppositum dicitur est. quod aliquid non dicitur magis unum. quod pauciora requiruntur ad eius existētiā sed secundum quod magis precipue indivisionem. que est de ratione illius. ideo negatur prima. Et quanto aliquid est perfectius tanto plura requiruntur ad ipsum. sicut plura media requiruntur ad habendum perfectiorem finem. et sic motus etiam dicitur perfectus ratione sui finis aut gratia perfectioris termini ad quem. Aut dicitur est. quod vbius est maior pluralitas eorum que minus univertur ad invicem. ibi minor est unitas. sed non oportet quod vbius sit maior pluralitas eorum que univertur ad invicem quod ibi sit minor unitas. Jam licet ad motum perfectum plura requirantur quam ad motum imperfectum. tamen illa plura magis univertur ad invicem quam alia pauca que requiruntur ad motum imperfectum. Ad confirmationem dicitur est. quod aliquid motus dicitur esse magis unus alio dupliciter. Uno modo unitate cōtinentitatis. que vocatur unitas essentialis. et sic verus est quod motus perfectus non dicitur magis unus quam motus imperfectus. et hoc si ambo sint primum. Alio modo aliquid motus dicitur unus unitate perfectionis que vocatur unitas accidentalis. tunc accipitur in proposito. quando dicitur quod motus perfectus est magis unus quam motus imperfectus

Plus autem determinandum est qualis motus contrarius motui. et de mansione eodem modo. Sed primo determinandum est. Utrum contrarius motus sit qui est ex eodem ei qui est in ideis. ut qui ex sanitate ei qui est in sanitate. ut generatio et corruptio videntur. Aut qui est ex contrariis ut qui est ex sanitate ei qui est ex egritudine: aut qui in contraria. ut qui est in sanitate ei qui est in egritudine. aut qui est ex contrario in contrarium. ei qui est ex contrario in contrarium. ut qui ex sanitate in egritudine. et qui est ex egritudine in sanitate. Necessesse est enim aut unum quendam horum esse modorum aut plures. non enim est aliter proponere

Iste est tertius tractatus. in quo philosophus determinat de contrarietate motuum. postquam determinavit de septem intentionibus nominum que sunt simul separata tangencia et de unitate

te motuum. Et dividit iste tractatus in duo capitula. In primo ostendit qualiter sit accipienda contrarietas in motu et dicit. In secundo movet tria dubia. ibi (Dubitabit autem aliquid) Primum capitulum dividit in tres partes. In quarta philosophus determinat quomodo quomodo modis imaginatur motus contrarius. In secunda parte ostendit qui sunt veri modi sumendi contrarietate motuum. ibi (Relinquitur autem) In tertia dicitur minatur de contrarietate motuum ad quietem. ibi (Quoniam autem morui. Quatuor sunt ad primam partem philosophus dicit. quod amplius dicitur minandum est qualis motus quali motui est contrarius. et eodem modo determinandum est que mansio siue quietis. cui motus tui et cui quieti contrariet. Primum dicitur persequendum est de contrarietate motus ad motum. Et igitur motus sit de subiecto in subiectum ut dicitur est in principio huius quatuor. si debeat motus contrariari ad motum. hoc erit aliquo horum quomodo modorum. quibus potest aliquis imaginari quod motus sint ad invicem contrarii. Primum modo quod illi motus dicitur contrarii qui sunt ex eodem subiecto ad idem subiectum. ut ille qui ex sanitate sit contrarius illi qui est ad sanitate. sic enim mutationes videntur esse contrarie. Nam sic opponit generatio corruptiōi. Secundo modo illi motus imaginatur contrarii qui sunt contrariis terminorum a quibus. ut motus qui est ex sanitate contrarius sit ei qui est ex egritudine. Tertio modo illi motus imaginatur contrarii qui sunt in contraria. ut motus qui est in sanitate imaginatur contrarius ei qui est in egritudine. Quarto modo illi motus imaginatur contrarii qui sunt ex contrario in contrarium hoc est contrarietas sumitur penes terminum a quo in ordine ad terminum ad quem. ut contrariet motus qui est ex sanitate motui qui est in egritudine. Quinto modo quod motus qui est ex contrario in contrarium contrariet ei qui est ex contrario in contrarium. hoc est accipit contrarietas motus secundum contrarietatem terminorum a quibus contrariis terminorum ad quos. ut motus qui est ex sanitate in egritudine. et qui est ex egritudine in sanitate. Necessesse enim est quendam aut unum istorum esse contrarium alij. aut plures unum vel pluribus quod non provenit secundum divisionem aut contraponere subiectum ad subiectum. cum de subiecto ad subiectum sit motus.

Est autem qui quidem ex contrario ei qui est in contrarium motus contrarius. ut qui est ex sanitate ei qui est in egritudine. Idem enim est et unus est. Esse quidem igitur non idem est ipsis. sicut non idem est ex sanitate mutare in egritudine

Nec philosophus improbat quartum modum quo dicebat motus qui est ex contrario contrarius illi qui est in contrarium. ut motus qui est ex sanitate non est contrarius illi qui est in egritudine. eo quod illi motus duo sunt subiectum sunt unus et idem. quibus esse eorum quod vocatur definitiva non sit unum et idem. quod non est idem secundum definitiōem mutari ex sanitate et mutari in egritudine. quod definitio assignat secundum nomen. et primus istorum motuum non dicitur nisi terminum ex quo est motus. et alter dicitur terminum ad quem

Nec qui est ex contrario ei qui est ex contrario Simul quidem enim accidit mutari ex contrario in contrarium aut in medium. Sed de hoc quidem potest fieri dicemus. Sed magis in contrarium mutare videbitur utique causa esse contrarietatis quam ex contrario. Hic quidem enim mutatio contrarietatis ille vero acceptio. Et dicitur autem unusquisque in quo mutat magis quam ex quo. ut sanatio in sanitates. egrotatio autem in egritudine.

Nic p^hs remouet vnā obiectiōe que est de motib⁹ qui sunt de medio ad extremū. aut ecōuerso de extremo ad mediū. igit nō sp est motus de p^otrario in p^otrariū. Ad istā dicit p^hs. q^o motus q^o terminant ad mediū q^o d^oamō ad p^otrariū terminant. sicut mor⁹ qui est ex fusco i albu est quasi esset ex nigro. Nā ex fusco nō est mor⁹ i albu nisi in q^otrū h³ aliqd. de nigro. z ex albo est motus i fuscū tanq^o in nigru. q^o motus qui p^ocedit in q^odcūq^o mediū aut mediū in extremū v^otrif medio sicuti cōtrario. q^o mediū p^opatū ad extrema quodāmo d^ov^otrūq^o extremo rum sicut patuit in p^oncipio huius d^onti. igit motus ē cōtrariū motui ei q^o ē ex p^otrario in p^otrariū. vt p^orius d^ocm est. Ex quibus p^oz. q^o in moribus repit^o cōtrarietas fm analogiam. p^omo ei z p^oncipaliter illi mor⁹ sunt cōtrarij qui sunt de p^otrario in contrariū. vt motus ab albo in nigru z ecōtra. scdo illi mor⁹ sunt p^otrarij qui sunt a medijs ad extrema. vt de fusco in nigru z de fusco in albu tertio. illi mor⁹ sunt p^otrarij q^o sunt ex p^otrarijs in media. vt mor⁹ ex albo in fuscū z ex nigro in fuscū. quarto illi mor⁹ sunt p^otrarij qui sunt ex medijs in media sicut motus a fuscō in blaiuum.

Quoniā aut motui non solū videt esse mor⁹ cōtrariū. sed et quies. hoc determinandū est. simpliciter q^odē cōtrariū ē motus motui. Op^oponitur aut et quies p^oriuatō em est. Est autez sic q^o p^oriuatō contraria dicitur.

Ista est tertia pars huius cap^oli in qua p^hs ostendit q^o nō solū motus p^otriat motui. sed etiā mor⁹ p^otrariatur quieti. simpliciter t^o et absolute p^otrariatur motus motui. et quies opponitur motui quodāmo p^o h³. q^o quies ē p^oriuatō bz p^otraria forme. q^o d^ocm est in p^omo q^o materia nunq^o motui subijceret nisi subijceret p^oriuatōni z fm q^o p^oriuatō radicat in forma p^otrarij ex qua est motus z iō p^oriuatō est p^otraria motui nō simpliciter sed quodāmodo. Que ei simpl^o sunt p^otraria sunt duo actus sp^o differētes in vno genere ex^otes. s³ motus nō est act⁹ pur⁹ s³ di^o minutus z p^one p^omixtus. z ideo p^otrariat eidē cui p^otrariat act⁹ ad que vadit motus. sicut via ad p^olem^orum. et iō cū quies ad quā est mor⁹ aliqd est motus p^otriat ei ex quo est motus. mor⁹ opponit eidem z ecōuerso.

Dualis aut quali vt est ei qui fm locū q^o fm locū. S³ hoc non dicit^o simpl^o. Vtrū em cui q^o est hic mansioni qui est ex hoc aut qui ē in hoc motus opponit. Manifestū igit est quoniā in duob⁹ motus subiectis est. Huic quidē qui ex hoc in p^otrariū q^o est in hoc quies huic aut q^o ex cōtrario in hoc q^o in contrario quies.

Nic p^hs ostē qualis quies p^otrariat motui. An. s. q^oes i termino a q^o aut quies in termino ad que q^o s³ motus est p^opler⁹ vt in motu denigratiōis ē quies q^o fuit ab albo z in termino eiusdē mor⁹ est q^oes sub nigro. Et ad soluedū istā q^ostionē necē est resumere q^od habitū est. s. q^o motus sp^o est in duob⁹ subiectis ex^otib⁹ cū sit ex subiecto in subiectū. et sic d^ocm est ad dubitāōnem morā. q^o motui nō opponit q^olibz q^oes s³ aliq^olis q^oes opponit aliq^oli motui et sic quies q^o est in termino a q^o p^otrariat motui q^o est ab illo termino a quo in oppositū terminū ad que. sicut q^oes in

albo opponit p^otrarie denigratiōi q^o est motus in nigredēnem z sic motui nō p^otrariat quies quā facit z ad quam rēdit mobile p^o motū. s³ potius illa quā destruit z a qua recedit facit em motus quietē in termino ad que z destruit eā q^o est in termino a quo. igit p^otriat illi a q^o recedit. z hec est illa ex qua est mor⁹ et nō illa ad quā est motus

Simul at et adiuicē cōtrarie he sunt. Et nāq^o incōueniēs ē si motus q^odā cōtrarij sunt. q^oetes aut oppositē nō sunt. Sūt aut in oppositis he vt q^o in egritudine quies ei q^o est in sanitate

Nic p^hs ostēdit p^o eandē rōem q^o ille quietes cōtrarie sunt q^o mutuo expellūt se inuicem ab eodem susceptibili hoc est que sunt ex p^otrarijs terminis. Nam incōueniēs est dicere q^o motus habeant p^otrarietatem ad inuicem z nō quietes. Et cū dicit^o quietes sunt sibi contrarie. non quecūq^o quies intelligitur esse cōtraria cui^olibet. s³ quies res q^o sunt in p^otrarijs sunt p^otrarie ad inuicē. sicut q^oes q^o est in sanitate p^otraria est quieti q^o est in egritudine

Motui aut ei qui est ex sanitate in egritudine ei em qui est ex egritudine in sanitate irōnabile. Qui em in ipso motus est in quo stetit quietatio magis est. fm q^o accidit sil fieri motui. Necesse autem est aut hanc aut illam esse. nō em que est in albedine quies. contraria est ei que est in sanitate.

Nic ostendit p^hs q^o eadē quies p^otrariat motui egroratiōis qui est ex sanitate in egritudine. s³ irōabile eēt si p^otrariet^o illi motui qui est sanatio q^o est ex egritudine in sanitate. q^o motus qui est in ipm q^o ē quies h³ illud in quo stetit p^o quietante magis z p^oficente q^o p^o p^otrario. Nāz nulla res stat in suo p^otrario. nec accedit ad ipm nec p^oficatur in ipo. sed potius aufugit ab ipo z corrūpit ab eo. Nāc em quietē ad quam est motus accidit sillem fieri ipm motui. q^o ex hoc est. q^o motus est forma post formam aut vbi post vbi. motus ipē inducit quietas vltimū. et ideo nō possunt habere ad inuicem cōtrarietate. Cū ergo motui egroratiōis vna dicta^o quietū cōtrarietur. et non cōtrarietur ei illa q^o est in egritudine ad quā motus vadit opret q^o p^otrariet illa q^o est in sanitate a qua recedit motus egroratiōis. Necesse em est q^o cōtraria sint eiusdem generis p^oriū et ideo quies in albedine nō cōtrariatur quieti in sanitate. quia ambo p^ont esse in vno susceptibili

Quibus aut nō sunt p^otraria hoz mutatio qui d^ocm est opposita que est ex ipso ei q^o est in ipm. motus aut nō est vt que ex esse ei qui est in esse quies quidē hozū nō est. imutatio at est. et sic quidē aliquid estz subiectū que inesse non mutatio ei q^o est in nō esse cōtraria erit. Si vero nō est aliqd q^od nō est dubitabit aliquis cui sit cōtraria. que est in esse non mutatio et quies est. Si autem hoc est aut non omnis quies motui p^otraria est aut generatio et corruptio mot⁹ sunt. Manifestū igit q^o q^oes nō dicēda est. si nō et de motus. Simile aut aliqd est et imutatio

Bb iij

ad que acqrit. ideo terminus a q' p'ariat ipi' z no' terminus ad que. Ad tertiu' ddm est q' due quietes dupl'r pnt' p'iderari. Uno' in q'ntum dicit' p'uatione' motus. z sic no' p'ariant. Alio mo' in q'ntu' fulcunt' sub terminis positu'is z sic p'ariant' rone' suay' forinatu' cu' quib' hnt' esse. Et io' p'nt' ddm est q' p'ariata vera p'arietate de' noiat' de' intrinseca debent esse entia' positua'. iam due q'es res no' p'riant' denoiatione' intrinseca. s'z gratia' terminoru' sub quibus fulcuntur.

Incidunt dubia quoy

pmu' e' An mot' p'ariet' eo q' s'z de p'ariis terminis in cotrariis terminis. Et videt' q' no'. q' oia' p'ariata s'z for me p'plete z p'fecte. eo q' sunt forme actiue et passiue in se. sed duo motus no' sunt forme p'fecte. qa' motus noiat' forma' que tendit de esse imperfecto ad esse p'fectum. igit' motus no' p'ariantur inter se. Secdo inter oia' p'ariata que pnt' habere mediu' p' fieri motus. s'z si duo motus cotrariet'ur inter ipos p' esse mot'. z p' p'is motus erit motus qd' est impobatu' supra. So' q' sic. qm' aliquid motus sunt p'arij. vt nigrefactio z albefactio. Ad obiecta in oppositu'. Ad pmu' ddm est. q' licet illa q' p'z' mo cotrariet'ur debet esse forme p'fecte z p'plete. no' t'n hoc optet de his q' cotrariant' ex p'nti' sicut sunt motus i' ter se. et ideo motus non sunt entia' in actu p'fecto vtiq' t'n in actu ip'fecto z ille sufficit ad p'arietatem. Ad se cudu' ddm est. q' inter duo cotraria p'fecta que hnt' mediu' potest fieri motus sed qn' p'ariant' ex p'nti' z ip'fect' te no' oportet in ipsis esse motus.

Secundum dubium est.

An sufficiat i' motib' accipere cotrarietate' penes terminos ad q's. So' q' motus dupl'r accipit'. vno' p' mo' du' motus. et sic oz sumere p'arietate' ex vtroq' termino. q' de rone' motus est esse de subiecto in subiectu' z h' ex p'licite vel implicite. Alio mo' accipit' motus p' modum mutato'is. z tunc sufficit p'arietas terminoy' ad q's. Naz mutatio fm q' h'moi' no' h'z in se p'arietatem terminoy'. q' vel est ex no' esse ad esse aut ab esse ad no' esse z hoc est qd' dr' p' h's p'mo huius q' materia p' facere mutato'nem p' alter' cotrariu'. id est per vnu' terminu' posituu' ad que' accedit z a quo recedit.

Tertium dubium est.

An duo motus ex p'ariis terminis terminati ad vnu' mediu' sint eiusde' spci'. Et videt' q' non. q'z ibi variat' mediu' vt p' alia z alia media trāsit' mot'. vt de albo ad rubru' z de nigro ad rubeu'. So' q' sic si sunt mot' p'iniui z sine in'ruptioe' z ad idē mediu' specificu' t'niati eo q' p'ri ozū e' eade' po'na p'uatōis grā cui' s'z trāsmutabilia vni uoce ad eandē forma' medij q' quidem po'na est habitus formalis g'nis p'iniui sub q' ambo p'inent'. z p' qd' i' vno subiecto pmutabili ponitur vicissim. Ad obiectu' i' op'positu' ddm est. q' si vterq' motus fuerit cotinu' et non interruptus p' actu' p'fectu' alicui' termini' citra forma' medij de qua est sermo tūc vtriusq' via' intermedia' e' vna fm forma'. vtp'uta' exitus eiusde' potētie' talu' cotrario rum ad forma' specificam talis medij

Quartum dubium est.

An quies sit motus p'fectio. Et videt' q' no'. Naz il'

lud no' est mot' p'fectio qd' destruit motu' et quo habito cessat motus sic est de termino ad que. igit' So' q' sic q' est finis motus no' cōsumptōis q' ad hoc aliqd' mo' uetur. vt in termino quiescat. Ad obiectu' in oppositu' ddm est. licet motus destruat'ur et cesset habito termino ad que' quo ad modu' eēndi fm que' d'z fluxus forme no' t'n cessat fm essentiā suā ex quo forma q' p'ius fuit i' motu et est imp'fecta h'z esse p'fectu' in termino ad que'. Exem p'li' gratia' vt cū facta est calefactio aq' tūc in quiete calefa ctōis calor qui est essentialiter mot' est simpl'r p'fect' s'z modus essēdi caloris sub esse imp'fecto quo modo d'z motus cessat in termino a ad quem

Dubitabit aut' aliqs quare in mutatoe' qui dem fm locū sunt. et fm naturā et extra natu/ rā et quietes et mot'. in alijs aut' no'. vt altera tio. Hec qd' fm naturā illa aut' extra naturā. Nihil em' magis sanatio aut' egroratio fm na turā. aut' extra naturā. neq' dealbatio neq' de/ nigratio. Similiter aut' est z in augmēto z de/ cremēto neq' adinvice' hi p'arij aut' fm natu/ ram hi aut' extra naturā. Neq' augmentū aug mento. Et in generatione vt et corruptioe' ca/ dem rō est. Neq' generatio quidē fm naturā. corruptio aut' extra naturā. Senescere em' fm naturā est. neq' generatoem videm' aliā q'dem fm naturā. aliam vero extra naturam.

q' Istud est scdm caplm in quo Aristo. mouet tria dubia z fm hoc istud caplm diuidit' i' tres ptes Post q's de terminauit de oppōne' mot' ad motu' et mot' ad quietē. et quietis ad motu' q' est oppō formalis z eēntialis i' ip'is sumpra penes formas eozū et io' p'sideratoe' dignūē cōf' derare de oppōe' accituali q' sumit' penes mō soppōsitos i' vna spē mutato'is. sūt ei mōi oppositi naturale z violentē et delectabile et triste. Et igit' pmu'. q're in mutatoe' fm locū sunt motus fm naturā et extra naturā siue violentē. Et silt' q're tam fm naturā q' extra naturā. et non in alijs motibus est hec diuersitas. Terra em' violēter z extra naturā quiescit sursum. ignis aut' e' extra naturam mouetur deorsum et extra naturam quiescit deorsum. In alteratione aut' no' sic esse videt' vt hec quidē fm naturā sit illa aut' sit extra naturā. Nō em' dicit' p' quare sanatio magis sit fm naturā quā egroratio vel extra naturā. Si militer at' neq' dealbatio neq' denigratio. Silt' at' de aug mēto et decemēto. q'z illi mot' no' vident' esse p'rii adin vice' in hoc q' vn' fm naturā sit z alter' extra naturā. In g'natōe at' z corruptōe eade' videt' esse rō. Nō em' p' dicit' q' generatio sit fm naturā. corruptio at' extra naturā. q'z corruptio fm naturā est senescere et ois corruptio est p' modū senectutis. Neq' in eadē spē mutato'is videt' hec oppō. vt scz g'natio vna sit fm naturā et altera sit extra na turā. Et e' notādū fm venerabile d'nm. Alter. q' rō dubē ratiōis ozū ex cōparatoe' mouētis ad mobile. q'z i' motulo cali naturale mouēs in fluit mobili forma' suā. z q'ntū dat ei de forma tantū dat ei de cōsequentib' forma' q' s'z mo tus et locus. Mouēs at' violēte' nō dat forma' z iō cogit' ad motu' extraneū z ad locū extraneū. S'z in oib' alijs mutato'ib' z motib' mouēs primū est intra. et q'z intra est videt' esse naturale et ideo surgit dubitatio predicta.

Aut si est q violentia sit extra naturā tūc et corruptio erit corruptioni cōtraria que violenta vt que extra naturā ei que fm naturā Ergo nature et generationes quedā sunt violente et nō fatate quibus cōtrarie sunt que sunt fm naturam. Et augmenta sunt violenta et decremēta vt augmenta que velociter ppter alimentum pubescētū sunt et tricōra cito adaucta et nō cōstricta. In alteratione aut qualiter aut simpliciter. Erūt em̄ alie quidē violente alie vero naturales vt dimissi nō in ceticis diebus alij autē in ceticis alij quidem extra naturam alterant alij vero fm naturam

Medic pbs soluit predictū dubiū p̄ interceptōem hoc ē p̄ negationē. qz in alijs motibz repit̄ contrarietas penes naturale et violentū quibus expressius reperiat̄ in motu locali. et vt ista solutio clare habeat̄ Sciendū est qz naturalis ē dupliciter. s. fm̄ pfectā rōem naturalis et fm̄ diminutā rōem naturalis. Naturale fm̄ pfectā rōem naturalis est qd̄ est a principio intrinseco mouente p se et nō p̄ accūs fm̄ ordinem quo natura p̄icularis p̄iuncta mouet a natura vniuersali nō p̄iuncta que est in celo et stellis naturā p̄icularē oīs rei ordinantibz. Naturale aut fm̄ diminutā rōem naturalis est qd̄ deficit in aliquo mēbro istius definitōis scz qz aut est fm̄ inferiores naturam et nō fm̄ superiorem. aut ecōuerso. aut qz est a natura mouente p̄ aliqd̄ accūs. aut qz natura impedit̄ p̄ aliqd̄ accidens. Similit̄ etiā in naturale dicit̄ dupliciter. aut em̄ dicit̄ in naturale. oppositū principio intrinseco fm̄ oīa illa q̄bz ordinat̄ ad actū tam in superioribz q̄ in inferioribz et hoc est violentū simpliciter. qz ad talē actū oīno coope- rat̄ id qd̄ violentiam patit̄ sicut mor⁹ lapidis sursum. Aut est in naturale qz p̄iunctū aliquo principio dicitōri et hoc est idē cū naturali fm̄ diminutā rōem naturalis fm̄ subiectū licet fm̄ rōem differat ab ipso. Et hoc in naturale nō est violentū oīno s; est p̄ter naturā et hoc inuenitur in oībz motibz et mutationibz. Istis igit̄ suppositis probat̄ pbs inductiue qz in alijs motibus a motu locali repit̄ contrarietas penes naturale et violentū. Nam corruptio vna bene contrariet̄ alteri per hoc qz vna est naturalis et alia ē extra naturā. qz id qd̄ violēt̄ est ē extra naturā. qdā autē corruptio est violēt̄ vt interfectio qdā naturalis vt senectus. Quedā etiā generationes quorūdam sunt violēt̄ et quorūdam nō violente q̄ modū p̄trarietatis h̄nt ad eas q̄ sunt fm̄ naturā. Sicut et augmenta violenta sunt sicut illa quibus iuuenes pubescētes velociter augentur qz sunt carnis spongiosē nō cōdensate p̄ calorem velociter dissoluentē et nō p̄sumētē huiusmodi nutrimentale. Quibus sicut est in semibz q̄ pullulant in aquis. Illa em̄ ppter h̄uidū aqueū qd̄ ē delectabile multum cito augent̄ in latū et sunt rare sube et hec vocantur ab Aristō. tricōra cito adaucta et nō p̄stricta. Et qz arestoreles vocat̄ tricōra arabes vocat̄ semē luxuriosus cui⁹ h̄uiditas defluit et nō p̄densat̄. eo qz h̄uidū supfluit nō p̄sumit̄ in talibz ppter caloris debilitatē. Et hec est etiā p̄ quare mulieres citius augēt̄ et h̄nt carnē laxā receptiua multaz supfluitatū q̄s a mēbris eaz non expellit virtus debilis q̄ est in eis. Sicut in alterationibz est qz qdā sunt naturales et qdā violente. et hoc est vidēre in his q̄

alterant ad sanitatem in febre acuta aut in febre alia qdā em̄ alterantur in die non p̄grua. que non est dies crisis quando nec tempus est qz humor moueatur nec natura iunatur a respectu oportuno celestis. et est illa alteratio ppter aliqd̄ accidens febris et materia facta. ideo plerūqz qz terminat̄ ad malū illi em̄ alterant̄ alteratione q̄ est extra naturam. alij autē alterant̄ diebz p̄gruis motu aut digestioni h̄uoris fm̄ p̄gruū respectū superiorū et sunt q̄ alterant̄ fm̄ naturā. et ideo tales alterationes siue casus q̄ fiūt in diebz ceticis sunt bone. quia vt in plurimū terz̄ minantur ad bonum.

Erūt igit̄ corruptōnes p̄trarie ad inuicē nō generatōi. et qd̄ prohibet. est em̄ sic. Et nāqz si hec quidē dulcis. illa vero tristis est. quare nō simpliciter corruptōni corruptio contraria est. sed hec quidem h̄mōi alia vero h̄mōi harū est. **M**edic pbs renouet vna obiectōem q̄ est ista h̄mōi s; alique generatōnes fm̄ naturā et aliq̄ extra naturā. qz si sic tunc vni multa essent opposita. Nam corruptōes s; p̄trarie ad inuicē et etiā p̄trariet̄ generatōibz Ad illam obiectōem respōdet pbs qz nō est inueniens vni opponi multis fm̄ diuersas rōnes. qz generatio et corruptio opponitur fm̄ rōem generis. sed corruptio opponit̄ corruptioni fm̄ rōem sp̄i sicut corruptio tristis opponitur corruptōni dulci et generatio tristis gnationi dulci. Et p̄dictis igit̄ p̄stat̄ oppositōnem istā esse in motibz et mutatiōibz oībz. et est oppositio nō substantialis s; penes modū accepta. qz nō simpliciter corruptio corruptōi est p̄traria. sed modus vni est p̄trarius mō alteri. qz fm̄ hos modos hec quidē est h̄mōi alia vero alteriusmodi

Omnino qdē igit̄ p̄trarij motus et quietis dicto mō sunt vt qui est sursum ei q̄ est deorsus loci em̄ p̄trarietates hec sunt. **F**er̄ aut sursum q̄dem motū natura ignis. deorsum vero terra. et p̄trarie ipoz loci mutatiōes sunt ignis aut sursum qdē natura. deorsum autē extra naturā. Et p̄trarius est qui est fm̄ naturā ipius ei q̄ est extra naturā. et quietis aut sicut. Que nāqz est sursum quies qui est desup deorsum motui p̄traria est fit aut terre. illa quies extra naturā. motus autē hic fm̄ naturā. quare motui q̄es p̄traria q̄ est extra naturā ei q̄ est fm̄ naturā eiusdē. Et motus em̄ eiusdē p̄trarius sic est alia qdē et fm̄ naturā ipoz erit sursum aut deorsus alia aut extra naturā **M**edic pbs ponit̄ principale qd̄ intēdebat in dubio motu. scz qz motus et quies nō solū opponitur penes finis nos. vt supra dictū est s; etiā fm̄ naturā et extra naturā hoc est fm̄ naturale et violentū. Dicit igit̄ pbs qz nō solū gnatio p̄triat̄ gnatōi et corruptō corruptōi penes naturale et violentū. s; oīno h̄ est vtr̄ oēs mor⁹ et quietes s; h̄mōi p̄traria. Et hoc patet in motibz localibz in quibus magis apparēt̄ p̄trarietas. vnde qui est sursum p̄trariet̄ est ei q̄ est deorsus. qm̄ est relatū ad idē mobile. hec ei s; p̄trarietates fm̄ locū Ignis aut naturalr̄ motu suo fertur sursum. terra autē suo motu naturaliter deorsum. et ipoz loci mutatiōes sunt p̄trarie in q̄tū sunt ad loci differentias p̄rias. Et iō qm̄ referunt̄ isti mor⁹ ad idē mobile tūc h̄nt p̄trariet̄ p̄ q̄ci mōi qz vni motuū ē s; naturā et alē

exteriora...
 oritur in extra natura
 nō fm̄ modo s; q̄
 est illi q̄ est extra natura
 sunt p̄traria. Qm̄
 sumpta fm̄ de vna et
 non rariū sunt in motu
 diuersis sp̄i q̄ referunt̄ ad
 tūc h̄nt oēs s; h̄nt in q̄
 sp̄i s; h̄nt p̄trarietates
 qz quies p̄traria est motui
 ille qui est desup deorsum
 h̄nt tūc illi q̄ est h̄mōi
 tūc q̄ est deorsus in deorsu
 q̄ est extra naturam p̄trariet̄
 as est duplex p̄trarietas
 nō sunt diuersis fortiaz
 tūc p̄traria et in naturalr̄
 motū. Et qz quies illa
 h̄nt qz talis duplex p̄trariet̄
 vna in sp̄i q̄ h̄nt sursum
 motu. Et ergo motus
 fm̄ finem ad ea quā vadit
 quies ad motū quā h̄nt vna
 est de quibus sicut inueniunt̄
 em̄ quātm̄ fm̄ naturā et
 naturam si referunt̄ ad idē
 mobile et extra naturam
 alidē sp̄i. sed etiā in quiete
 s; h̄nt est in quiete fm̄
 in quibus eadem sp̄i
 referunt̄ sicut de quiete de
 vna et alia in naturalr̄ motu
 quibus diuersis sp̄i s; opo
 nuntur tūc sursum est in natura
 in talibus nō est in eisdem
 Dicit autē dubitatio
 nō fm̄ generatōi et hoc igit̄
 igit̄ extra naturā vt referunt̄
 Lūc ergo motus sursum
 qd̄ semp̄ h̄nt videt̄ h̄nt
 que aut violentia est cō
 ngo quietes em̄ q̄es
 aut oīno esse in ipius
Medic pbs mouet scdm̄
 violenta quieti naturalr̄ expe
 nō fm̄ finem sicut aliqua genera
 tōi sicut generatō quies
 nō fm̄ quietis stare. vt ten
 nō fm̄ sursum. Et pbs h̄nt
 h̄nt p̄trariet̄ ad eam affirmat̄
 nō p̄trariet̄ pbs sic. si quietis
 tūc h̄nt motus p̄
 nō fm̄ h̄nt quietes. sicut in fin
 magis scdm̄ alē terminū eā
 ne ad quietem h̄nt tūc vel
 ne ad quietem h̄nt. s; hoc est
 ut h̄nt p̄trariet̄ h̄nt. s; qz
 in motu sursum sicut qui
 vni naturā est q̄m̄ dicit̄ supra

extra naturā. Ignis igitur qui sursum mouetur naturaliter deorsum autem extra naturā. Nā ille motus qui est secundum naturā ipsius non tamen in modo sed etiam in specie ad quam est motus contrarius est illi qui est extra naturam quod sursum et deorsum secundum speciem sunt contraria. Contrarietas igitur illa que est penes motum sumpta secundum quod unus est secundum naturā et alter extra naturā non tantum inuenitur in motibus unius speciei sed etiam in motibus diuersis specie que referuntur ad idem mobile. Quietus autem motus sicut oino se habet in oppositōe ista siue sint quietes unius speciei siue sint quietes diuersarum specierum. Dicitur enim est supra quod quies contraria est motui qui recedit ab ipsa. et hic est ille qui est desuper in deorsum. quod si referuntur ad idem mobile tunc illa quies que est sursum fit terre extra naturā et motus qui est de sursum in deorsum fit ei secundum naturā. ergo quies que est extra naturam contraria est motui qui est secundum naturā. Quia in eis est duplex contrarietas. scilicet essentialis et accidentalis. quod in quibus sunt diuersarum formarum contrarietas essentialiter et in quibus dicitur naturale et inaturalis contrarietas accidentaliter siue secundum modum. Et quod quies illa motui sic dicitur contraria pariter est hoc quod talis duplex contrarietas fuit etiam inter motus diuersos in specie que sunt sursum et deorsum que referuntur ad idem mobile. Cui ergo motus ad quietem aliquam sit eiusdem speciei siue forme ad quam vadit. habebit eandem contrarietatem quies ad motum quam habuit motus ad motum. Sicut autem est de quietibus sibi inuicem respectu eiusdem partis. Alia enim quietum secundum naturā erit sursum et alia deorsum extra naturam si referantur ad idem. Oppositio ergo que est penes modum essentialiter et extra naturam in quibus non est tamen in quiete eiusdem speciei. sed etiam in quietibus diuersis in specie ad idem relationis. Sed contra est in quietibus secundum locum. quod si oppositio accipiat in eis in quietibus eiusdem speciei. oportet quod quietes ad diuersa referantur sicut due quietes deorsum una erit naturalis terre et alia erit inaturalis igni. Cuius autem sumitur hic oppositio in quietibus diuersis specie. tunc oportet quod ad idem referantur si quies terre sursum est inaturalis. deorsum autem naturalis sed in alijs non est ita euidens hoc.

Habet autem dubitationem si est ois quietis que non sit generatio et hec ipsum stare. Vanetis igitur extra naturā ut terre sursum erit generatio. Cui ergo ferebatur sursum violentia stetit. Sed quod semper stat videtur ferri velocius ad quod mouetur que autem violentia est contraria est. Non factum ergo quiescens est quiescens. Amplius videtur stare aut oino esse in ipsius locum ferri aut accidit sicut.

Incipit philosophus mouere secundum dubium ex quo dicitur est. quod quies violenta quieti naturali opponitur. An cuiuslibet quietis que non sit fuit sit aliqua generatio. hoc est an quies violenta generat sicut generatur quies naturalis. et vocat philosophus generationem quietis stare. ut terra dicitur sursum manere si sit generata sursum. Et philosophus primo arguit ad preteritiam negatiuam secundo arguit ad preteritiam affirmatiuam. Tertio soluit eam. Primum preteritiam philosophus sic. si quietis violenta esset aliqua generatio tunc sequeretur quod motus preteritiam talem quietem et per quam acquiratur illa quies. esset in fine velocius. quod quanto mobile magis accedit ad terminum tanto velocius mouetur. igitur terra ascendens sursum tanto velocius ferretur quanto magis ascendit ad quietem sursum. sed hoc est falsum quoniam id quod violentia ferretur contrario modo se habet. si quies terre sursum non generat per motum terre sursum sicut quies naturaliter generat per motum naturalem que intendit iuxta quietem. Si autem quies illa

fit per motum tunc non fit per aliquid aliud. Quia nihil facit quietem nisi motus. igitur terra erit quiescens sursum violenta. ita quod quies eius qui non sit fuit non est facta ab aliquo et hoc est inopinabile. quod ois quod non sit fuit fit ab aliquo quod est siue facti ois principium et causa. Si autem dicatur quod non habet quietem separatam a motu suo tunc accidit simul utriusque proprie dicitur. quod mouetur in proprium locum debetur sibi secundum naturam. et non in eum qui est extra naturam et quiescit et hoc est magni inconueniens quod non potest sicut quiescere quiete non naturali et moueri motu naturali cum illa sint contraria. Sequitur autem dicitur inconueniens de eo quod positum est stare quiete non naturali. si enim non ponere tur stare tunc in infinitum mouerentur violentia. et hoc est absurdum dicere. Quod autem vera sint que dicuntur sunt probatur. quod motus naturalis processus est in naturalem formam aut ubi est quanto magis preteritiam tanto magis acquiritur vigore forme. et tunc si motus sit prius formam naturalem oportet preteritiam quod quanto magis acquiritur formam tanto velocius et vigorosius mouetur. et ois motus naturalis que pure naturalis est velocior est in fine quam in principio aut medio et velocior est in medio quam in principio. In motu autem violento contra est quoniam ois res per violentiam mota aliquantulum recedit a vigore forme sue et ideo cum redit ad vigorem redit ad naturalem motum. et cum preteritiam in motu quanto plus preteritiam in ipso tanto magis vigoratur et tanto velocius mouetur. Quod autem quies nescit quietes post motum violentum et quare retardat in fine posteriore dicendum est.

Habet autem dubitationem si contraria est quies que est habet motui. cum ei moueatur ex hoc aut reijciatur. Adhuc videtur habere quod abiectum est. quare si hec quies contraria est ei qui huic est in contrarium motui sicut erit contraria. Aut sic quiescit secundum quod adhuc manet. Oino autem eius quod mouetur aliquid quod ibi aliud aut est in quod mutat. Unum et magis motus motui contrarius est quam quies.

Hic philosophus ponit tertium dubium. An in motu contraria sine simul ex quo iam dictum est. quod quies que est hic in aliquo contraria est motui qui est hinc siue ex illo eodem. quod si sic dicitur tunc videtur sequi inconueniens. quod quoniam aliquid mouetur non statim abiicit terminum a quo sed aliquid retinet de illo. Nā si in toto abiiceret terminum a quo tunc non esset amplius motus sed quies. ut quoniam aliquid abiicit siue separat a nigro habet adhuc aliquid nigri. quod si in toto esset separatum a nigro. ita quiescens in albo. Si ergo concedatur quod hec quies contraria est illi motui qui est ex ipsa oportet quod simul in eodem sint contraria. cum illud in quo fuit quies adhuc remanet in mobili. quoniam est in motu. Et istud tertium dubium philosophus primo soluit dicens. quod illud quod mouetur ex aliquo sic. hoc est quodammodo quiescit et quodammodo mouetur et non simpliciter. Uniuersaliter enim loquendo de ois quod mouetur hoc est de ois mobili quod non mouetur nisi in intermedio duorum extremorum ita quod aliquid eius sit ibi ubi fuit quies ex qua est motus. et aliquid eius ibi ubi est quies post motum. hoc est ois mobile primum est in termino a quo et primum in termino ad quem. quia cum dicitur quod aliquid est ei ibi et aliquid alibi sicut cum dicitur primum est hic et primum est ibi non intelligitur de parte et preteritiam eius quod mouetur. quod tunc oportet quod una pars eius quiesceret et altera moueretur. sed intelligitur quod secundum aliquid siue secundum unam partem est in termino ad quem et secundum aliam in termino a quo. quod hec diuersa preteritiam

nō sunt eius quod mouetur sed formatū aut vbi inter q̄ est motus. q̄z cūz motus sit in intermedio. vt declaratū ē supra. et om̄e intermedū prim̄ est vnus extremi z pri est alterius extremi. necessariū est q̄ id quod mouetur sp̄ dū mouet sit pt̄m̄ in eo a quo et prim̄ in eo ad quē est mot⁹. et sic p̄traria nō s̄z simpliciter in eodem. q̄z h̄ estz incōueniens. p̄nt̄ tñ bene esse in eodē fm̄ esse remissuz et fm̄ quid. Et p̄hs correlarie infert q̄ motus magis cōtrariatur motū q̄z quies motui. q̄z duo contrarij mot⁹ nullo modo sunt in eodem. q̄z retardarēt et impedirent seip̄os. quies autē cum contrario motu in eodem non impedit ipsum.

Dubitabit autē vtiq̄z quis et de stare. si et q̄ cūq̄z p̄ter naturam motus. his ē quies opposita si q̄dē igitur nō erit incōueniens manet em̄ violentia. quare quiescens aliquid erit nō sp̄ si ue fieri. Sed palam q̄d erit. sicut em̄ mouetur p̄ter naturā et quiescit vtiq̄z aliqd̄ p̄ter naturā

Nic p̄hs soluit scōm̄ dubiū prius motū. An mot⁹ innaturalis. hoc est violentus aliquā habet quietē sibi oppositā. q̄z ex p̄habitis videt̄ irrōnale. si nullā habeat quietem oppositā. q̄z si nullā habeat quietē ab ip̄o motu generatam. tūc sp̄ remanebit violentia. et nūq̄z veniet ip̄ se mot⁹ ad statū. cū q̄es ab eo nulla generet̄. Manifestū est igit̄ q̄ talibz motibz opponit̄ aliq̄ q̄es. Id ei q̄d extra naturā mouet̄ ad aliquē locū etiā extra naturā h̄z q̄esce/re in eodē loco. p̄pter q̄d dōm̄ est. q̄ motus violenti sursum z quies sursum nō sunt p̄trarij sibi ad inuicē. h̄z terz re q̄ sic violentē mouet̄ et quiescit z q̄z quies illa generat̄ ab eodē. a quo generat̄ motus. a violentia videlicet.

Qm̄ autē est in quibusdā motus fm̄ naturā et p̄ter naturā. puta ignis qui sursum fm̄ naturā. qui autē deorsum p̄ter naturā. Vtrū autē hic p̄trarius. aut qui terre. Fert̄ em̄ hec fm̄ naturā deorsum aut palā. q̄z ambo. sed nō eodem modo. sed q̄cqd̄ fm̄ naturā existens ei⁹ autē qui sursum ignis eius q̄ deorsuz vt fm̄ naturā existens p̄ter naturā existenti. similiter autē z in mansionibz. forte autē quieti motus aliquate nus opponit̄. Lūc̄i moueat̄ ex hoc et abijciat ad hoc videt̄ habere q̄d abijciat. q̄re si ip̄a q̄es contraria ei que huic in cōtrariū motu simul existant contraria. si aliquatenus quiescit aut adhuc manet totaliter autem eius quod mouetur hoc quidem ibi hoc autē in q̄d mutatur propter q̄d et magis motus motui cōtrarium q̄z quies. Quis quidē igit̄ motus simpliciter vnus dictum est et de motu q̄dē et quiete quō vterq̄z vnus et qui cōtrarij quibusdā dcm̄ est.

Nic p̄hs ad declarandū primū dubiū. mouet vnuz aliud dubiuz ex quo eīn̄ oē q̄d mouetur motu recto fm̄ naturā habet etiā aliq̄uē motum oppositū illi extra naturā. vt patebit latius in libro de celo z mūdo. vt ignis

sursum naturaliter motus extra naturā mouet̄ inferius. Igitur forte aliquis dubitabit. An motui naturali sursum p̄trariet̄ motus ignis violentus deorsuz. vel mot⁹ naturalis terre deorsum. Ad hoc respōdet p̄hs q̄ am̄bo motus p̄trariant̄ s̄z nō eodē mō. q̄z motus naturalis vnus ad motū naturalē alterius. naturalē et essentialē h̄z oppositōez q̄ sumit̄ penes terminos motuū oppositos. Et cū hoc motus ignis sursum opponit̄ motui eiusdem extra naturā deorsum. Et eodē mō dōm̄ est de p̄trariet̄ rate quieti. et p̄ hūc duplicē motū etiā quies est opposita motui z quies q̄eti. s̄z d̄m̄ter. q̄z mot⁹ opponit̄ quieti aliq̄lit̄ z nō p̄fecte sic opponit̄ motui q̄z mot⁹ opponit̄ motui p̄trariet̄. et quieti p̄uaratue. Et subiūgit p̄hs quō motus sit vnus simpliciter et quō nō. z quō p̄trariatur motui z quō quieti patuit plane ex dictis.

Vt̄z in omni motuū genere sit p̄trarietas penes violentū et naturale.

Et videt̄ primo q̄ non. Nam ois alteratio z augmētatio sunt naturaliter. ḡ nulla est violenta. An̄s p̄bas. q̄z motus q̄ sit a principio intrinseco cōferente vim passio dūm̄ nō sit aialis est naturalis. ois autē motus alteratio nis et augmētationis sit ab aliquo p̄ncipio intrinseco vim cōferente passo. igit̄ in oi genere motuū nō est p̄trarietas penes violentum et naturale. Sc̄do. ois generatio est ad esse rei et per se sequens ois generatio est naturalis. et ois corruptio est p̄ter naturam q̄z est ad nō ēē rei. q̄z vt dicit̄ in de celo mozs et senectus sp̄ h̄iur p̄ter naturā. igit̄ in oi sp̄e motus nō est reperibile violentū z naturale. Confirmat̄ generatio z corruptio p̄trariantur ergo si due corruptioēs cōtrariant̄ penes violentū z naturale. tunc sequitur q̄ vni erunt plura cōtraria hoc incōueniens est. igit̄ Tertio vnū q̄d q̄ sit vti aptum natuz est fieri. igitur nihil sit violente. In oppositū est p̄hus in textu. Et p̄ intellectu istius questionis ponitur duo discursus. Quoz maior primū est ista

Violentia est p̄ticulari nature contraria

Minor Sicut natura est p̄ncipiū mouendi intrinsecū ita q̄d est a principio extrinseco non conferente vim passio dicitur violentū

Conclusio. Igitur cū p̄tingat naturalia pati ab extrinsecis p̄trarijs naturale et violentum reperiunt̄ in singulis motuū generibz.

Maioz patet. q̄z violentia est nature impeditiua. igit̄ est sibi repugnans et contraria. eo modo quo est prohibitium actōnis alterius aut motuū eius p̄tra naturalē suā inclinationē dicit̄ sibi p̄trariū. Nō debet autē violentia hic intelligi p̄traria nature in genere sed in sp̄e. vt mot⁹ naturalis deorsum habet sibi oppositum motum eiusdē sursum q̄ tamē motus sursum z deorsum cōueniūt genere z fm̄ generalem rōem mobilis nō repugnat̄ sibi q̄ cunq̄z motus. sed vt est mobile habēs naturam talē repugnat̄ sibi motus talis. Et dicit̄ nature p̄ticulari q̄z nature in corpibz celestibz nihil inuenitur p̄trariū. Minor quo ad primā eius prem̄ p̄z per Aresto. sc̄do p̄hicoz ex definitione nature. Et quo ad secundam eius prem̄ patz p̄ eūdem tertio ethicozū dicentē q̄ violentum est q̄d sit a p̄ncipio extrinseco nō cōferente vim passio in qua quidē

definitioe duo tanguntur. Primum est qd ipm violentus fiat a principio extrinseco. Secundum est qd passum no habeat apertudine ad fieri extrinsecum. quadoocumqz em aliquid fit a principio extrinseco pferente vim passio. tuc no dr fieri violente. Ex quo pz q naturale no dr illud solum qd fit a pncipio intrinseco. sed etia extrinseco. dummodo tñ passum ad ipm hz naturalem apertudine. ¶ Conclusio sequit et pzmissis. et quo in omni genere motuu p fieri motus ab aliq extrinseco ptra pnam naturā mobilis. vt patuit p Aristotelem in textu. Hinc alterius discursus

¶ Sicut sunt qda generatōes naturales z fatate z extra naturā alie z no fatate. ita sunt quedam corruptōes naturales z dulces. z alie violente z tristes. Hinc Sūt z alteratōes naturales z violente simplr z augmentatōes supra modū nature veloces. z qda sunt cursui nature pformes. Conclusio Igit in singulis motuū generibz est naturale z violentū licz hoc in motu locali sit magis manifestū.

¶ Hinc quo ad pma prem pz p Aristotelem in textu. Dicitur em generatōes fatate siue naturales que sūt p oz dinē z cursum fatalem. hoc est fm cōem influentiā z cursum nature vls z particularis. Que aut no sūt fm cōem cursum nature dicuntur esse no fatate. vt generatōes rosarū in hyeme. Un fatū fm Boetii sic definit. Fatū est dispō inherens rebz mobilibz qua diuina pudentia quez qz necesse suis ordinibz. Et ipsius fati est triplex origo. pma est fm qua exijt z deriuat ab vli ordine diuine pudentie. Secūda est fm qua descendit p ordinē cāz vlium ad pparatōem nature pcurrentiū. z illis duobz modis fatū no pmit imobile. Tercia est fm qua descendit in pncipatōne cāz agentiu vsqz ad vltimos effectus naturales. z sic est mobile z impedibile. z p pns violentabile. z ideo natura subiecta huic fatali dispōni est capax pparatōis. z no pmit duobz modis. Un fatū fm esse qd hz in generabili z corruptibili est mobile. sic em est modificatū p pnam naturā z specificā talis generabilis. vñ est qz generatio egrediens ordinē z mensurā ppe spē. pime generatū ppter aliqd accūs supueniens talibz generatōibz dr non fatata. z illa qz sic fm ordinē nature vls z particularis dr fatata vt dcm est. Secūda ps etia pz p Aristotelem. Et qz corruptōes naturales qda sunt dulces. aliq tristes. no est intelligendū quo ad appetitū sensitiuū. sed ppter senectutē z defectū caloris naturalis. cuius virtus. qz finita est deficit in sua periodo. sed corruptōes qz sunt p interruptōem sunt violente. Et quis tristitia ppe dicta non inueniat in rebz pure naturalibus z in appetitu naturali. sed dicitur fat in appetitu sequere appetitū sensitiuū. in eis tñ reperit tristitia cōter dicta. ¶ Hinc pz p p h m in textu. vt alteratōes naturales dicuntur qz sūt in die critica. qz sūt p adiutoriu nature vls coadiuātis nature piculari ad sanitatis effectū. z ille qz no sūt in die critica sūt cōtra cursu nature vls ex potestate nature picularis. Et qz pz qz illa sanatio qz fit in die critica dr naturalis. Sicut est de augmentatōibz. vt patuit etia i textu. Oculo seqz ex pmissis

Ad obiecta in opposi.

Ad pma dcm est. qz qbus in augmentatōe z alteratōe se

pe reperiat aliqd pncipiū naturale a quo fiant. in aliqbus tñ reperit defectus alicuius pncipiū naturalis aut respectu nature vls. aut respectu nature picularis rōne cui? Ille mutatōes sūt pter naturam z pter actū determinatū a natura. ¶ Ad scdm dcm est. qz generatio no dr natura lis qz fit ad esse. nec corruptio pter naturam qz fit ad no esse. sed dr generatio naturalis z corruptio aut pter naturam qñ fit pter determinatū tempus ad talem generatio nem. z no fm ordinē quo natura vls respicit z disponit naturā particulare. sicut qñ aliqz gladio interficit talis corruptio no fit fm ordinatū motū nature. ¶ Ad tertiū dicitur est. qz naturale z violentū possunt duplr pparari. Uno mō ad potentiā actiua mouētis. z sic dr qz ea qz sūt violente fiunt sicut apra nata sunt fieri. qz potentia violentantis fortior est in mouendo qz mobile in resistendo. Alio mō sic pparatio ad naturā mobilis z ad formā intrinsecam p quam ponit in spē. z talis motus est violentus. Ex plī gratia. si lapis moueat pter eius motus ee naturalis z violentus. Naturalis qdem si moueat fm virtutes ipsius forme ipsam deorsum inclinātis. si vero moueat fm virtutem alicuius impellentis ipsam deorsum. tuc talis motus est violentus

Incidūt dubia quorū

primum est. An in motu locali inueniat violentū. ¶ Et videtur qz no. nam mobile quodcumqz rōne siue materie potest esse in quolibet loco. ¶ Solo qz sic. vt pz de motu lapidis sursum. ¶ Et ad obiectū in oppositū dcm est. qz mobile motu locali natū est esse in quolibet loco potentia res mora z mediate. sed no potentia p p nua z immediate. Et ideo si mobile moueat ad locū a mouere quod imprimit formā. ita qz locus formā sequat. tunc nullus talis motus localis erit violentus. sed quādo fit motus localis a mouente qd no imprimit formā z non fit hmoi motus fm formam mobili pns pcessam. sicut est motus terre sursum. tunc motus talis semper est violentus nisi fiat fm influentiā vniuersalis nature ptra particulare. talis em qui est fm influentiā vls nature est motus violentus fm quid. sicut quādo mouetur elementum inferius graue fm naturam vlem ptra naturam particulare sursum ad repellendū vacuū aut ad locū mixtionis

Secundum dubius est.

Quoruplex est status violentie ¶ Solutio. quadruplex Primum est in generatione eius quādo incipit mouere. qz motus violentus non est intensior qz potest ee in pncipio fm opinionē Aristotelis. licz ita sit fm opinionē Platōnis. Secūdus est in augmento. quādo scz violentia pfecte est inducta ab ipso opponente. z sic est in maximo posse. z tunc est intensior motus violentus in fine qz in eius principio. Tercius est in decremento eius. quādo scz virtus impellentis incipit deficere. z sic tam fm Aristotelem qz fm Platōnem motus violentus in fine est remissior. Quartus est in desitione motus violenti. quādo scz virtus impellentis in tantū debilitatur qz non sufficit amplius mouere. z tuc stare incipit violentia. tenet tamē aliquā tūlū id qd violente ante mouebat. z hoc modo generat qz tem. Et sic patz qz hec quies non generat accessione omnimoda violentie. qz tunc oporteret qz generaretur a natura. quod falsum est. Et patet etiam qz non fit per motū

violenti quoadmodu quies naturalis fit p motu natura lem. sed potius fit p violentia que fm vigore est causa mo tus. z fm minimu posse sui est ca quietis. z hoc veruz est de violentia qua graue mouet z quietat sursum no remo uens ipm a natura z forma graue.

Finitur quintus physicor.

Jaunt est conti

nuu z qd tangit z sequeter si/ ent definitu est pus. continua q de qz vltia vnu. Que po tan/ guntur quoru vltima simul co

sequeter aut quoz nihil est mediu primi gnis. impossibile ex indiuisibilibz esse aliqd continuuz vt lineam esse ex punctis. si vere linea qd con tinuu est punctu aut indiuisibile

¶ Iste est sextus liber physicor. in quo phs determinat de partibz qstatiuis motus. postq in qnto determinat rum est de partibz subiectiuis eiusde. Partes em subiec tiue sunt centaliores pibz qstatiuis siue integralibz. ergo etiā qntus pcedit sextum. Et diuidit iste liber in tres tractatus. In qz pmo phs pbat qz continuu no pt pponi ex indiuisibilibz. In secudo ondit diuisione mor? z illa q priner ad motu z qerem. ibi (Necesse est autez ipm nuc) In tercio ponit tres opiniones. ibi (Xenon aut rocinat) Pri mus tractatus in tria diuidit capla. In quoz pmo probat continuu no posse pponi ex indiuisibilibz ex parte priuz integrantiu. resumendo tñ quasda definitoes in qnto hu us positas. In secudo caplo pbat idem ex pte mor?. ibi (Eiusdem aut ronis) In tercio pbat hoc ex pte velocita tis z tarditatis que sunt in motu. ibi (Sic aut necesse est) Primum caplm diuidit in duas partes. In quaruz pma resumit quasda definitoes zc. In secuda psequitur pncipa le ppositu. ibi (Nec em idem sunt) Quantum igit ad p mam parte dr phs. qz si continuu z qd tangit z sequetes tez ne sint definita in libro pcedenti. tuc impossibile est aliqd continuu pponi ex indiuisibilibz. Dicitu em est in qnto huz ius. qz continua in phs z mathematicis sunt quoru vl tima sunt idem. z q illa sunt ptingua siue sequeter se ra gentia quoz vltima sunt simul. qz quecuqz in phsicois co tinuatur opz pmo esse ptingentia. qz vltima eoz non fie rent vnu nisi pus sint sil in loco se tangentia. In mathe/ maticis aut quecuqz se ptingut vnuetur. sicut ostensus est in qnto huius. Et etiam dem est. qz illa sint sequeter qz nihil est mediu sui primi generis. z hec itez in phsicois erit ante ptingua z ante continua. qz nulla se ptingut i phs/ ficis nisi que sibi imediate ptinguntur. z postea adunatur il la p continuatodem. Si ergo ista sic esse supponatur. tuc ma nifestu est nullu continuu esse ppositu ex indiuisibilibz. z per psequens nullu continuu diuidi in indiuisibilia. qz omne qd diuidit no diuidit nisi in ea ex quibz pponit. z sic imposs/ bile erit lineam esse ex punctis. si vere punctum indiuisibile esse supponitur

¶ Nec em vnu sunt vltima punctoz. no est em

hoc qd vltimu punctoz aliud aliqd. illud aut ali qua pars indiuisibilis neqz simul sunt vltima No em est vltimu nihil imprtiblis. alteruz em est vltimu z cui? est vltimu Ampli? necesse est aut ptingua esse puncta aut tagentia se ad inuicez ex quibz est ptingu. Eade aut ro est z in omibz indiuisibilibz. ptingua qdem igit no erit ppter pdicta rōnem. Tangit autem omne. aut totuz totum. aut pars ptem. aut totu pars. Qm aut impartibile est indiuisibile. necesse est totu tan gere totu. Totu aut tanges totu no est ptingu Continuu em hz hoc qdem alia. illud vero ali/ am parte. z diuidit in semper diuisibilia z loco discreta Atvero neqz pnter inerit punctu puncto aut ipm nuc ipsi nuc vt ex his sit lōgitudō aut temp?. sequeter em est quoz nullu est mediu primum. punctoz aut semp est mediu linea z ipsoz nuc temporis

¶ Ista est secuda pars huius capituli in qua phs probat duabz rōnibz continuu no posse coponi ex indiuisibilibz. Quarū pma est. si continuu esset ppositum ex indiuisibilibz aut hoc esset ex indiuisibilibz ptinguis ptingentibz vel co sequenter se habentibz. sed nullu istoz est ddm. g. No co tinuis. qz quoz non est aliqd vltimum hoz vltima no est vnu. sed punctoz aut alioz indiuisibilu quozcuqz non est aliquod vltimu. ergo punctoz z alioz quozcuqz indis/ uisibilia no sunt vltima vnu. Qm oz probat. qm omne qd habet vltimu quod est aliquid sui ppositum est. vnde nihil est vltimu impartibilis. qz alterum est vltimu alicuius. z alterum est illud respectu cuius vltimuz esse dr. sed impartibile non habet alteru z alterum q sunt aliquid sui ergo no habet vltimu. z per psequens puncta diuersa nec vnu habent vltimu nec simul habent vltimu. ergo nec con tinua sunt nec ptingua. Eadem aut ro est de omibz indiuisibilibz in ptinguis existentibz. sicut de instantibz in tpe. z de momentis. No ex ptingentibz. qz qcquid tangit aliud aut totu tangit totum. aut pars partes tangit. aut pars tangit totum. Nec pr esse quartus modus tangentiu. qz ides est si totum tangat ptem. z si pars totu. sed nullum istoz est ddm. g. No pma. qz sic ex vnione indiuisibilu non fieret continuu. qz de rōne ptinguis est qz habeat partem extra ptem sicut pz ex eius definitoe. sed qm totum tangeret totu tuc no esset distantia prium indiuisibilia. z sic no fieret ptingu. Non secundum. qz tunc indiuisibile haberet partem z parte. z sic no esset indiuisibile. Nec tertiū. qz si continua sit indiuisibilia. tuc opz qz totum totu tangat. g. totu vnum est cum toto alio in eode loco ppro. z p psequens vnu aliq supponit. z eoduerso in qritate vna. Lu aut sic aliq puz nuic no ptinguit continuu. qz omne continuu pponit ex ptribz qstatiuis quaz due eqles maiores sunt vna. z sunt in se inuicē z locis suis discrete qm in ea diuidit cotinuū. No ex sequeter se habentibz. ita qz pnterum insit puncto in contri/ nuo aut ipm nuc aliq nuc in tpe. z sic neqz lōgitudō erit ex punctis nec tps ex ipsis nuc. qz sequeter habentia dicitur inter que no mediat mediu eiusdem generis. sed inter qbz liter duo puncta est mediu eiusde generis. qz inter quelibz duo puncta est linea media. in linea em sunt assignabilia